

UCHWAŁA NR XIX/150/26
RADY GMINY PADEW NARODOWA

z dnia 27 marca 2026 r.

**w sprawie przyjęcia Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych dla Gminy Padew
Narodowa na lata 2026-2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. 2025 r. poz. 1153 ze zm.), art. 17 ust. 2 pkt 4 i art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.) w związku z Rozdziałem III Strategii rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.), stanowiącej załącznik do uchwały nr 135 Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2022 r. w sprawie przyjęcia polityki publicznej pod nazwą Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.) (M.P. z 2022 r., poz. 767) Rada Gminy Padew Narodowa uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych dla Gminy Padew Narodowa na lata 2026-2030 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Padew Narodowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Padew Narodowa

Janusz Bik

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

LOKALNY PLAN DEINSTYTUCJONALIZACJI USŁUG SPOŁECZNYCH DO 2030 ROKU DLA Gminy Padew Narodowa

Padew Narodowa, 2025

Województwo Podkarpackie - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie

ul. Hetmańska 9, 35-045 Rzeszów tel. 17 747 06 00 fax. 17 747 06 01 e-mail: sekretariat@rops.rzeszow.pl www.rops.rzeszow.pl

Spis treści

Słownik skrótów i pojęć	4
1. Wprowadzenie i metodologia.....	5
2. Komplementarność z dokumentami strategicznymi	7
3. Charakterystyka gminy Padew Narodowa.....	11
3.1. Ogólna charakterystyka	11
3.2. Diagnoza sytuacji społecznej	13
4. Analiza zasobów środowiskowych.....	16
4.1. Analiza zasobów systemu wsparcia i realizowanych dotychczas usług	16
4.2. Analiza zasobów organizacji społecznych i nieformalnych sieci wsparcia oraz realizowanych dotychczas usług.....	25
4.3. Analiza zasobów podmiotów komercyjnych realizujących usługi społeczne.....	26
4.4. Analiza SWOT w kontekście usług społecznych na terenie gminy Padew Narodowa.....	26
5. Diagnoza w zakresie potrzeb.....	30
5.1. Diagnoza potrzeb mieszkańców gminy	30
5.2. Diagnoza potrzeb wybranych grup docelowych	41
5.3. Diagnoza potrzeb instytucji i organizacji społecznych.....	45
5.4. Diagnoza w zakresie najbliższych kręgów wsparcia osób	46
6. Analiza potrzeb.....	48
6.1. Obecnie realizowane usługi i formy wsparcia.....	48
6.2. Diagnoza usług deficytowych.....	49
6.3. Diagnoza potrzeb kadrowych i profesji społecznych.....	49
6.4. Przyczyny nierealizowania usług społecznych.....	50
7. Część programowa.....	51
8. Źródła finansowania wdrożenia i realizacji planu	61

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

9. System monitorowania i oceny (ewaluacji) 66

10. Spis rysunków i tabel 71

Województwo Podkarpackie - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie

ul. Hetmańska 9, 35-045 Rzeszów tel. 17 747 06 00 fax. 17 747 06 01 e-mail: sekretariat@rops.rzeszow.pl www.rops.rzeszow.pl

Województwo Podkarpackie

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”
Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

Słownik skrótów i pojęć

DPS	Dom Pomocy Społecznej
GUS	Główny Urząd Statystyczny
LPDI	Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych
NGO	Non governmental organisations - oznaczający organizacje pozarządowe
OPS	Ośrodek Pomocy Społecznej
UG	Urząd Gminy Padew Narodowa

Województwo Podkarpackie - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie

ul. Hetmańska 9, 35-045 Rzeszów tel. 17 747 06 00 fax. 17 747 06 01 e-mail: sekretariat@rops.rzeszow.pl www.rops.rzeszow.pl

1. Wprowadzenie i metodologia

Deinstytucjonalizacja usług społecznych stanowi ważny kierunek rozwoju i zmian polityki społecznej państwa, szczególnie w kontekście aktualnych wyzwań i potrzeb społecznych ujawniających się na szczeblach lokalnych. Zgodnie z jedną z definicji jest to całość planowania transformacji i zmniejszania rozmiaru zakładów stacjonarnych lub ich likwidacji, przy jednoczesnym zapewnieniu innego rodzaju różnorodnych usług opieki, bazujących na standardach wynikających z praw człowieka i zorientowanych na rezultaty¹.

Celem niniejszego Lokalnego Planu jest wyznaczenie kierunków rozwoju usług społecznych na szczeblu gminnym, zarówno w zakresie koniecznych interwencji, jak i podjęcia działań o charakterze prewencyjnym i profilaktycznym. Jednym z celów dokumentu jest dokonanie pogłębionej diagnozy potrzeb społecznych w społeczności lokalnej co do zakresu i form usług, stanowiącej podstawę do formułowania zadań i działań jednostek samorządu terytorialnego w zakresie kreacji i realizacji usług społecznych. Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych dla Gminy Padew Narodowa powstał pozostając w pełnej zgodności i w oparciu o rekomendowane przez MRiPS „Ogólnopolskie ramowe wytyczne tworzenia lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych”.

W prace nad dokumentem na każdym etapie jego powstawania byli aktywnie zaangażowani przedstawiciele podmiotów odpowiedzialnych za jego przyszłe wdrażanie. Opracowanie niniejszego planu zostało przygotowane przy merytorycznym wsparciu firmy C.point Sp. z o. o., która zapewniła kompleksowe doradztwo eksperckie oraz koordynację procesu przygotowawczego. Zastosowanie szeregu metod badawczych, niezbędnych do pozyskania danych do części diagnostycznej, pozwoliło na rzetelne odwzorowanie stanu aktualnego. Do kluczowych metod i narzędzi wykorzystanych w trakcie realizacji projektu należały:

1. Badania ankietowe typu CAWI, stanowiące diagnozę potrzeb mieszkańców gminy

¹ Definicja UNICEF (źródło: MRiPS, Ogólnopolskie wytyczne tworzenia lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych)

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

2. Badania ankietowe typu CAWI, stanowiące diagnozę potrzeb OPS i innych podmiotów wdrażających LPDI
3. Spotkanie mobilizujące dla reprezentantów gmin,
4. 4 warsztaty planistyczne z Zespołem roboczym ds. opracowania, wdrażania i monitorowania LPDI oraz grupami tematycznymi
5. Zogniskowany wywiad grupowy (FGI) z kadrą zarządzającą i opiekunami DPS oraz z mieszkańcami DPS
6. Zogniskowany wywiad grupowy (FGI) z opiekunami niepełnosprawnych dzieci i młodzieży, w tym dzieci z niepełnosprawnością intelektualną
7. Zogniskowany wywiad grupowy (FGI) z opiekunami osób starszych, niesamodzielnych długotrwale chorych
8. Badania danych zastanych (Desk research)

Ogólnopolskie wytyczne tworzenia lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych wskazują, iż na poziomie samorządu należy powołać Zespół ds. opracowania, wdrażania i monitorowania LPDI. Ze względu na zróżnicowanie rodzaju usług społecznych Zespół roboczy powinien mieć charakter interdyscyplinarny. Kieruje nim Koordynator odpowiedzialny za opracowanie i prowadzenie procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych, a w późniejszym czasie monitorowanie realizacji planu. Skład i zakres jego prac jest integralną częścią dokumentu. W skład tegoż zespołu w gminie Padew Narodowa wchodzi 11 członków:

1. Pracownik OPS w Padwi Narodowej - Przewodniczący Zespołu
2. Pracownik Urzędu Gminy w Padwi Narodowej - Z-ca przewodniczącego
3. Radna Gminy Padew Narodowa
4. Pracownik Szkoły Podstawowej w Padwi Narodowej
5. Pracownik Dziennego Domu Senior- WIGOR w Przykowie
6. Pracownik Gminnego Ośrodka Kultury w Padwi Narodowej
7. Pracownik Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Padwi Narodowej
8. Sołtys, członek KGW w Pierzchnym
9. Dwóch Pracowników OPS w Padwi Narodowej
10. Członek Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Padwi Narodowej

2. Komplementarność z dokumentami strategicznymi

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych dla gminy Padew Narodowa jest zgodny i komplementarny względem dokumentów europejskich i krajowych kierujących rozwój i kształt usług społecznych, takich jak:

- Ogółouropejskie Wytyczne dotyczące przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności
- Strategia Rozwoju Usług Społecznych, polityka publiczna do roku 2030, z perspektywą do 2035 r.
- Zdrowa Przyszłość. Ramy strategiczne rozwoju systemu ochrony zdrowia na lata 2021–2027, z perspektywą do 2030
- Krajowy Plan Transformacji
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030
- Rekomendacje MFIPR: „Włączenie społeczne w Programach Regionalnych”

Dokumentem regionalnym kierującym rozwój usług społecznych w województwie podkarpackim jest Podkarpacki Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji na lata 2023–2025. Dokument ma w głównej mierze na celu zbudowanie skutecznego i trwałego systemu świadczenia usług społecznych w województwie podkarpackim do 2030 r. Plan identyfikuje działania w 5 obszarach interwencji, tj.:

1. Osoby potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność oraz ich opiekunowie i rodziny
2. Rodzina i dzieci, w tym dzieci z niepełnosprawnościami
3. Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego
4. Osoby w kryzysie bezdomności i zagrożone wykluczeniem z dostępu do mieszkań
5. Obywatele państw trzecich, w tym migranci

W Planie założono również działania wspierające i monitorujące, które są wspólne dla wszystkich obszarów:

- Koordynacja usług społecznych m.in. przez wspieranie tworzenia i działalności centrów usług społecznych lub miejsc koordynacji usług społecznych, szkoleń z zakresu deinstytucjonalizacji, wymiana dobrych praktyk.
- Diagnozowanie sytuacji w województwie w zakresie deinstytucjonalizacji i rozwoju usług społecznych oraz ekonomii społecznej.
- Monitorowanie i ocena realizacji Podkarpackiego Planu Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji.

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”
Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

- Nabywanie, doskonalenie kompetencji i kwalifikacji zawodowych kadry pomocy i integracji społecznej oraz kadry realizującej usługi społeczne m.in. specjalistyczne i tematyczne szkolenia, warsztaty, supervizję, wyjazdy studyjne.
- Organizowanie i wspieranie współpracy pomiędzy instytucjami oraz podmiotami działającymi w obszarze polityki społecznej m.in. wspierania rodziny i pieczy zastępczej, pomocy społecznej, rehabilitacji społeczno-zawodowej osób z niepełnosprawnościami.
- Rozwój podmiotów ekonomii społecznej w szczególności przedsiębiorstw społecznych realizujących usługi społeczne².

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych dla gminy Padew Narodowa jest komplementarny i zgodny z wyżej wymienionymi zapisami, stanowiąc jednocześnie jedno z narzędzi realizacji i wdrażania Podkarpackiego Planu Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji na lata 2023–2025.

Ponadto dokument pozostaje w związku i zgodności ze:

1. Strategią rozwoju województwa – Podkarpackie 2030
2. Programem Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021–2027
3. Wojewódzkim Planem Transformacji Województwa Podkarpackiego na lata 2022–2026
4. Wojewódzkim Programem Pomocy Społecznej na lata 2024–2030
5. Wojewódzkim Programem na rzecz Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania Ich Wykluczeniu Społecznemu na lata 2021–2030
6. Wojewódzkim Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022–2030
7. Wojewódzkim Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030
8. Wojewódzkim Programem Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2021–2030
9. Programem współpracy Samorządu Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2025
10. Regionalny Program Rozwoju Ekonomii Społecznej Województwa Podkarpackiego do roku 2030

Dokumenty lokalne

Najważniejsze dokumenty Gminy dotyczące realizacji usług społecznych zostały zestawione poniżej, a wybrane z nich opisano bezpośrednio po wykazie.

1. Statut Gminy
2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Padew Narodowa na lata 2021–2025

² Podkarpacki Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji na lata 2023–2025

W Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Padew Narodowa na lata 2021–2025, w ramach celu strategicznego 1 „Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i sytuacjom kryzysowym z wykorzystaniem zasobów własnych i środków zewnętrznych oraz zapobieganie ich skutkom”, m.in.:

- Pomoc osobom i rodzinom w trudnej sytuacji materialnej poprzez wsparcie finansowe, rzeczowe oraz poradnictwo socjalne;
- Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych poprzez doradztwo zawodowe, szkolenia, programy staży i pośrednictwo pracy;
- Wsparcie osób zagrożonych brakiem miejsca zamieszkania oraz osób bezdomnych, obejmujące działania profilaktyczne, pomoc tymczasową i wsparcie w utrzymaniu w środowisku lokalnym.

W ramach celu strategicznego 2 „Wspieranie rodzin, właściwy rozwój dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie uzależnieniom, zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia” przewidziano działania, w tym:

- Wzmacnianie potencjału rodzin, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu problemów;
- Pomoc dzieciom i młodzieży w kształtowaniu, wychowaniu i rozwoju poprzez zajęcia edukacyjne, wychowawcze i profilaktyczne;
- Wsparcie osób i rodzin dotkniętych uzależnieniami i przemocą w rodzinie, w tym pomoc psychologiczną i terapeutyczną;
- Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia i promocji zdrowego stylu życia.

Cel strategiczny 3 „Wsparcie osób starszych i osób z niepełnosprawnościami oraz działania umożliwiające ich pozostanie w środowisku zamieszkania i udział w życiu społecznym” obejmuje:

- Realizację modelu „Zdrowy i aktywny senior” poprzez organizację czasu wolnego, zajęcia usprawniające oraz wsparcie opiekuńcze;
- Aktywizację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych oraz ograniczenie skutków niepełnosprawności poprzez rehabilitację, doradztwo i programy integracyjne.

Cel strategiczny 4 „Dbałość o bezpieczeństwo mieszkańców” realizowany jest poprzez:

- Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich;
- Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom w wieku szkolnym;
- Umacnianie współpracy mieszkańców w ramach inicjatyw sąsiedzkich oraz zwiększanie poczucia bezpieczeństwa w społeczności lokalnej.

Cel strategiczny 5 „Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego” obejmuje:

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

- Doskonalenie kadr i służb pomocowych, podnoszenie jakości świadczonych usług oraz rozwój infrastruktury społecznej;
- Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego oraz prowadzenie dialogu społecznego.

Realizacja powyższych działań przyczynia się do wzmocnienia bezpieczeństwa socjalnego, poprawy funkcjonowania rodzin, aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych oraz rozwoju kapitału społecznego gminy.

Województwo Podkarpackie - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie

ul. Hetmańska 9, 35-045 Rzeszów tel. 17 747 06 00 fax. 17 747 06 01 e-mail: sekretariat@rops.rzeszow.pl www.rops.rzeszow.pl

Województwo Podkarpackie

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

3. Charakterystyka gminy Padew Narodowa

3.1. Ogólna charakterystyka

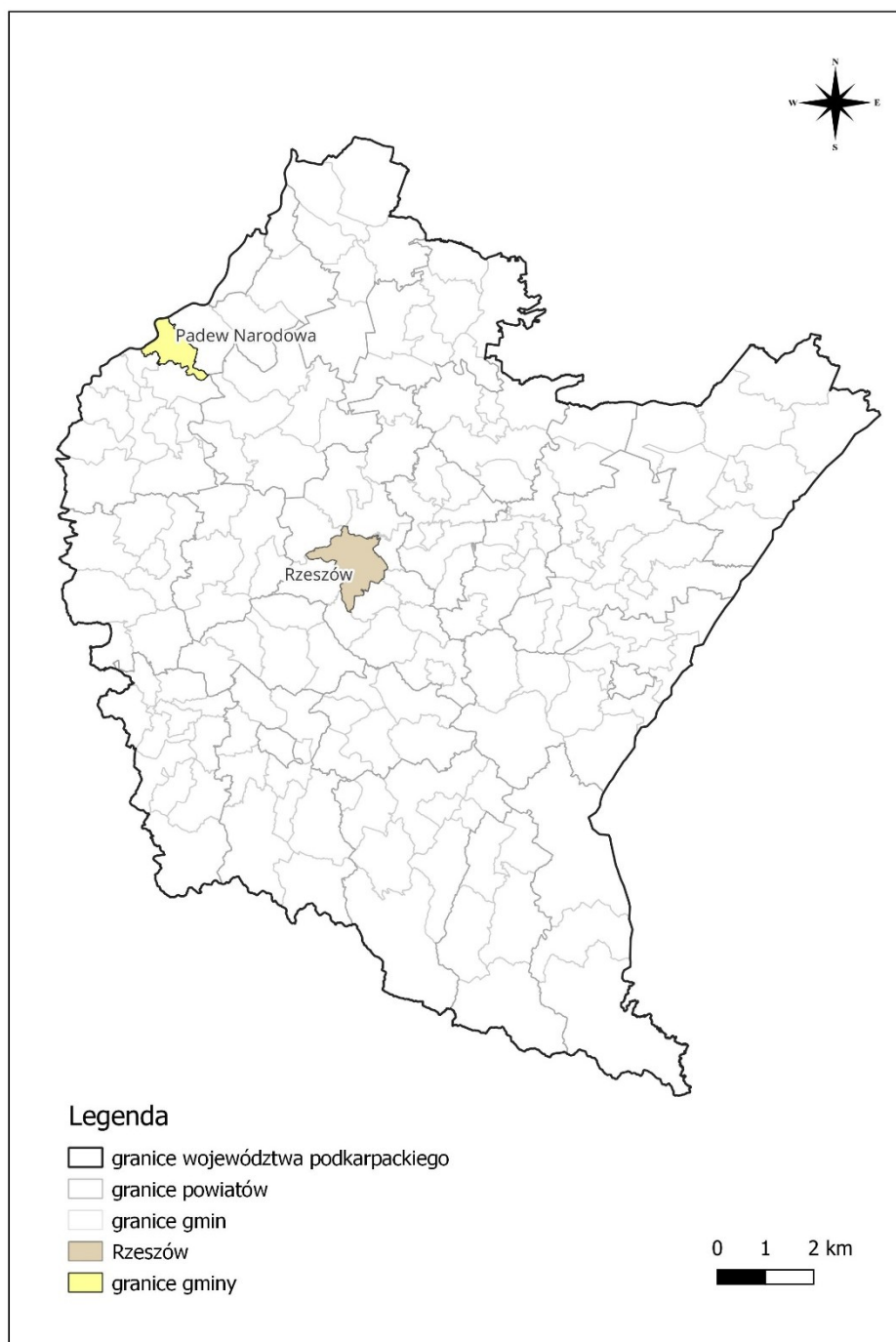
Gmina wiejska Padew Narodowa położona jest w północnej części województwa podkarpackiego, w powiecie mieleckim i zajmuje powierzchnię wynoszącą 71 km², co stanowi 8% powierzchni powiatu. Z punktu widzenia administracyjnego składa się z 12 miejscowości podstawowych, z czego 12 to wsie skupiające łącznie 12 sołectw. Teren gminy ma charakter nizinny, a część jej obszaru wchodzi w skład Lasów Tarnobrzeskich oraz obszarów chronionych Natura 2000. Gmina Padew Narodowa niedalekiej odległości graniczy z takimi gminami jak: Gawłuszowice, Cmolas, Baranów Sandomierski, Tuszów Narodowy i Osiek (woj. świętokrzyskie).

Oddalona jest od miasta wojewódzkiego Rzeszowa o około 70 km, zaś od stolicy kraju - Warszawy o około 260 km. Najbliższymi ośrodkami miejskimi są Mielec, Baranów Sandomierski i Tarnobrzeg. Funkcję centrum usługowo-administracyjnego w gminie pełni miejscowość Padew Narodowa, będąca siedzibą władz samorządowych.

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”
Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

Rysunek nr 1. Lokalizacja gminy Padew Narodowa na tle województwa podkarpackiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUGiK

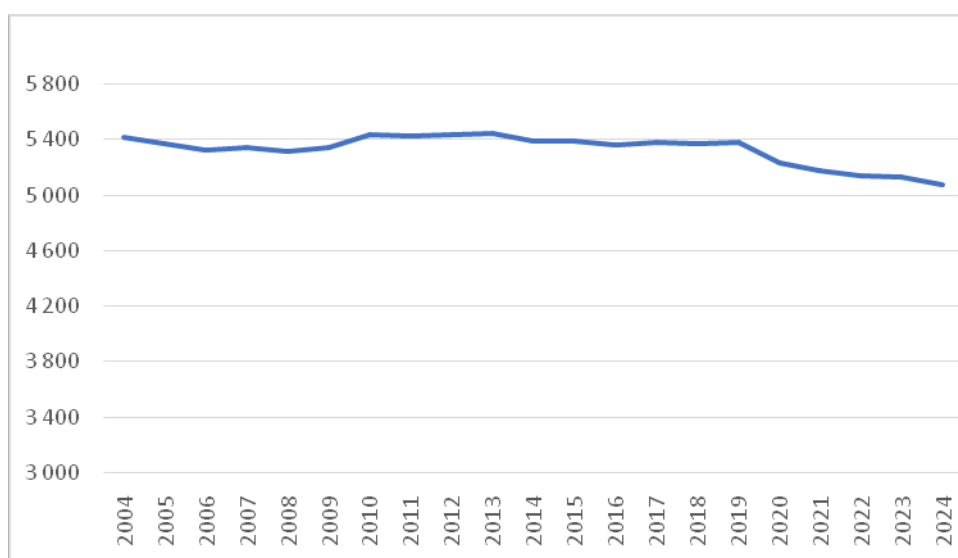
Województwo Podkarpackie - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie

ul. Hetmańska 9, 35-045 Rzeszów tel. 17 747 06 00 fax. 17 747 06 01 e-mail: sekretariat@rops.rzeszow.pl www.rops.rzeszow.pl

3.2. Diagnoza sytuacji społecznej

Gmina Padew Narodowa zamieszkiwana jest przez 5080 osób, a gęstość zaludnienia wynosi 71,3 os./km²³. Liczba ludności jednostki od ponad 20 lat spada. W roku 2024 w gminie Padew Narodowa połowę mieszkańców stanowili mężczyźni (ok. 49%), wobec ok. 51% kobiet.

Rysunek nr 2. Liczba ludności gminy Padew Narodowa w latach 2004 - 2024 (stan na 31 grudnia)

Źródło: BDL GUS (data pozyskania 27.09.2025 r.)

Gmina Padew Narodowa ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -31, odpowiada to przyrostowi naturalnemu -6,07 na 1000 mieszkańców jednostki. Saldo migracji wewnętrznych w jednostce w 2024 roku wynosiło -16, zaś migracji zagranicznych 1. Prognozy demograficzne GUS wskazują, iż w roku 2060 będzie ona wynosić 3267, co wskazuje na utrzymanie się tendencji spadkowej liczby mieszkańców.

W 2024 roku wśród mieszkańców 58,8% to osoby w wieku produkcyjnym, odsetek osób w wieku poprodukcyjnym, wynoszący 22,4%, przewyższa odsetek ludności w

³ Stan na 31.12.2024 r.

wieku przedprodukcyjnym (18,7%) i zgodnie z danymi statystycznymi stale rośnie. Oznacza to, iż społeczeństwo gminy Padew Narodowa ocenić można jako starzejące się, co zgodne jest z ogólnopolskim trendem. Dla porównania udział mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym w województwie podkarpackim w 2024 r. wynosi 18,3%, w poprodukcyjnym zaś 22,8%.⁴ Tendencja ta, zgodnie z danymi GUS, będzie się utrzymywać, a w 2060 roku udział osób powyżej 65 roku życia w populacji gminy Padew Narodowa wynosić będzie 50%. Jest to niezwykle istotne, gdyż starzejące się społeczeństwo stanowi znaczące wyzwanie dla jednostki w realizacji usług społecznych, zwiększając m. in. zapotrzebowanie na usługi zdrowotne, opiekuńcze i rehabilitacyjne, co wymaga dostosowania lokalnych placówek i programów wsparcia. Dane wskazują na duże zainteresowanie seniorów ofertą gminnych placówek – Klubem Senior+ oraz Dziennym Domem Senior „Wigor”. Choć Dzienny Dom dysponuje 29 miejscami, uczestniczy w nim aż 44 osoby, co świadczy o wysokiej aktywności i potrzebie tego typu form wsparcia wśród mieszkańców.

Bazując na Narodowym spisie powszechnym z 2021 roku wskazać można, że w gminie Padew Narodowa mieszka 907 osób niepełnosprawnych, z czego 490 to osoby niepełnosprawne prawnie, a 417 osoby niepełnosprawne tylko biologicznie.

Gminę Padew Narodowa zamieszkuje łącznie 1 420 rodzin, z czego 449 to rodziny z 2 dziećmi, 152 z 3 dziećmi oraz 59 z 4 i więcej dziećmi (4,2 % wszystkich rodzin). Przeciętna liczba dzieci w rodzinie wynosi 1,83. W jednostce żyje 1 044 małżeństw, z czego 779 ma dzieci oraz 49 związków niesformalizowanych, z czego 38 ma dzieci. Na terenie gminy Padew Narodowa mieszka ponadto 277 matek z dziećmi i 50 ojców z dziećmi⁵. Analizując historyczne zmiany liczby ludności w gminie, strukturę wieku mieszkańców, prognozy demograficzne, a także zmieniające się trendy w kontekście zakładania rodziny, zasadnym jest założenie, że dzietność oraz odsetek dzieci w gminie w najbliższych latach będą spadać.

⁴ Stan, ruch naturalny i migracje ludności w województwie podkarpackim w 2025 r., 2025, US w Rzeszowie

⁵ Narodowy spis powszechny z 2021 roku

Według danych GUS na dzień 31.12.2024 roku w gminie Padew Narodowa było zarejestrowanych 101 osób bezrobotnych. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2024 roku wynosił 3,4%, co stanowi wartość niższą niż notowana dla powiatu mieleckiego (4,0%) i niższą niż dla województwa podkarpackiego (5,5%). Przeciętne wynagrodzenie brutto w powiecie to 7 480,89 zł, co jest wartością wyższą niż w województwie podkarpackim (7514,69 zł) natomiast niższą niż w Polsce (8630,27zł). Zgodnie z prognozami Departamentu Analiz i Badań Ekonomicznych Narodowego Banku Polskiego, przedstawionymi w publikacji *Prognozy makroekonomiczne profesjonalnych prognostów*, stopa bezrobocia w Polsce w 2026 r. ulegnie obniżeniu. W ujęciu długookresowym, według prognoz międzynarodowych, przewidywany jest najpierw dalszy spadek, a następnie ponowny wzrost bezrobocia do 2030 r., przy czym jego poziom pozostanie niższy niż obecnie.

W 2024 roku nie odnotowano osób w kryzysie bezdomności z gminy Padew Narodowa. W kontekście prognozowanego udziału osób w kryzysie bezdomności w ludności gminy ogółem, trudno jest jednoznacznie wskazać tendencję, natomiast zmiany na rynku pracy, rosnące ceny na rynku mieszkaniowym oraz ogólny wzrost kosztów życia mogą przyczynić się do zwiększenia grupy osób zagrożonych bezdomnością.

W gminie Padew Narodowa w 2024 zarejestrowanych jest łącznie 366 podmiotów gospodarki narodowej według rejestru REGON, z czego zaledwie 11 to podmioty zatrudniające ponad 10 pracowników. Ze względu na typowo rolniczy charakter gminy działa tu niewiele zakładów produkcyjnych, a przeważa działalność handlowa i usługowa. Gmina jest w dużej mierze wiejska, z rosnącym sektorem usług, przy stosunkowo niewielkiej lesistości i dominujących użytkach rolnych. Przeważają gospodarstwa rolne o charakterze prywatnym, a główną branżą zarobkową mieszkańców pozostaje działalność rolnicza i powiązane z nią usługi.

4. Analiza zasobów środowiskowych

4.1. Analiza zasobów systemu wsparcia i realizowanych dotychczas usług

Mieszkalnictwo

Gmina nie dysponuje mieszkaniami komunalnymi i mieszkaniami socjalnymi.

Infrastruktura opieki nad dziećmi

W zasobach infrastruktury społecznej gminy Padew Narodowa w roku 2025 został otworzony żłobek, do którego nabory ruszyły we wrześniu 2025 roku. Gmina jest organem prowadzącym dla Publicznej Szkoły Podstawowej im. Ignacego Łukasiewicza w Padwi Narodowej, która mieści się w kilku budynkach: nowym zespole obiektów szkolnych dla klas III-VIII i „Zielonej Szkole” dla klas 0-II. Dwa niepubliczne przedszkola prowadzone są przez lokalne stowarzyszenia: „Promyczek” (Stowarzyszenie Rozwój Gminy Padew Narodowa) oraz „Nasze Smyki” (EDUM Sp. z o.o.) oraz dwóch dziennych opiekunów. W Gminnym Ośrodku Kultury w Padwi Narodowej organizowane są liczne i różnorodne zajęcia dla dzieci. Działalność kulturalna gminy wspierana jest także przez Bibliotekę Publiczną.

Ochrona zdrowia

Na terenie gminy Padew Narodowa podstawową opiekę zdrowotną mieszkańcom zapewnia NZOZ Zdrowitaj., oferujący świadczenia w zakresie medycyny rodzinnej, diagnostyki i rehabilitacji ambulatoryjnej. Dodatkowo funkcjonuje Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy w Rożniatych, zapewniający stacjonarną opiekę pielęgnacyjną i rehabilitację dla osób po operacjach, urazach i chorobach przewlekłych, oraz Hospicjum Stacjonarne Vita-Spes w Babulach, które świadczy całodobową opiekę paliatywną i długoterminową opiekę pielęgnacyjną, również w domu pacjenta. Wszystkie te placówki zapewniają mieszkańcom gminy dostęp do różnorodnych usług zdrowotnych i opiekuńczych blisko miejsca zamieszkania.

Pomoc społeczna

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym zadania własne gminy obejmują sprawy pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych⁶. Pomoc społeczna zaś polega w szczególności na:

- 1) przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
- 2) pracy socjalnej;
- 3) prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- 4) analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- 5) realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- 6) rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb⁷.

Na obszarze gminy Padew Narodowa zadania z zakresu pomocy społecznej realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Padwi Narodowej, zlokalizowany pod adresem ul. Księdza Jana Kica 8 39-340 Padew Narodowa. OPS jest jednostką organizacyjną gminy powołaną do wykonywania zadań z zakresu pomocy społecznej. Zadania z zakresu pomocy społecznej Ośrodek realizuje w ramach zadań własnych oraz zadań zleconych gminie. Szczegółowy podział zadań na własne i zlecone określa ustawa o pomocy społecznej. Zadania własne Ośrodek realizuje zgodnie z ustaleniem rady gminy. Zadania zlecone realizowane są na podstawie szczegółowych porozumień z organem administracji rządowej po zapewnieniu przez nich na ten cel środków.

W roku 2024 kadra Ośrodka Pomocy Społecznej w Padwi Narodowej liczyła 11 osób, w tym 1 osoba z kadry kierowniczej, 3 pracowników socjalnych oraz 7 pozostałych pracowników. Spośród zatrudnionych w ośrodku pracowników 8 osób posiada wykształcenie wyższe, a 2 osoby wykształcenie średnie. Specjalizację I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego posiada 1 pracownik socjalny. Wśród pracowników 5 osób posiada specjalizację z organizacji pomocy społecznej. OPS podejmuje działania w kierunku podnoszenia kwalifikacji kadry poprzez zdobywanie wyższego wykształcenia oraz udział w kursach i szkoleniach. W gminie funkcjonował 1 asystent rodziny, który objął swoją opieką 8 rodzin.

⁶Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2024 poz. 1465)

⁷Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. 2024 poz. 1283)

Na terenie Gminy Padew Narodowa nie funkcjonują noclegownie, schroniska, domy dla bezdomnych. Osoby bezdomne wymagające pielęgnacji i opieki w związku z przebytymi urazami lub chorobami korzystają ze schronisk zlokalizowanych poza gminą. W gminie działają natomiast instytucje pomocy społecznej finansowane z budżetu gminy, takie jak Dzienny Dom Senior „Wigor” oraz Klub Senior+. Klub Senior+ jest miejscem spotkań mieszkańców gminy w wieku 60 lat i więcej, nieaktywnych zawodowo, którzy chcą uczestniczyć w różnorodnych formach aktywności i integracji; uczestnictwo w Klubie jest nieodpłatne.

W ramach działań pomocowych OPS będzie priorytetowo realizował pracę socjalną, kontynuował Program Wspierania Finansowego Gmin w zakresie Dożywiania Posiłków w szkole i w domu.

W gminie Padew Narodowa działa kilka aktywnych stowarzyszeń i organizacji lokalnych, takich jak Ludowy Klub Sportowy Grunwald, Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Wsi Wojków „Aktywność”, Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Zarównie, Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Padew Narodowa, Związek Dużych Rodzin Trzy Plus, Spółdzielnia Socjalna „Impresja” oraz Koła Gospodyń Wiejskich. Organizacje te wspierają życie społeczne, kulturalne i sportowe mieszkańców, organizując wydarzenia i projekty lokalne, pełniąc rolę pośredników między mieszkańcami a instytucjami publicznymi i umożliwiając realizację działań, które dawniej były głównie zadaniem instytucji państwowych.

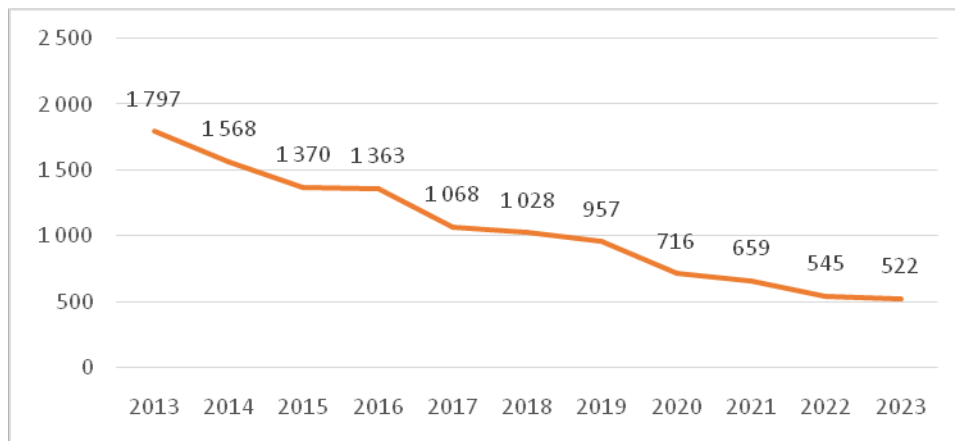
Dane o korzystających z pomocy i wsparcia

Zgodnie z danymi GUS liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tysięcy ludności w gminie Padew Narodowa w 2023 roku wynosiła 522. Niezwykle istotnym jest, że wskaźnik ten od ponad 10 lat maleje, w porównaniu do 2013 roku o około 71%, co obrazuje poniższy wykres.

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”
Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

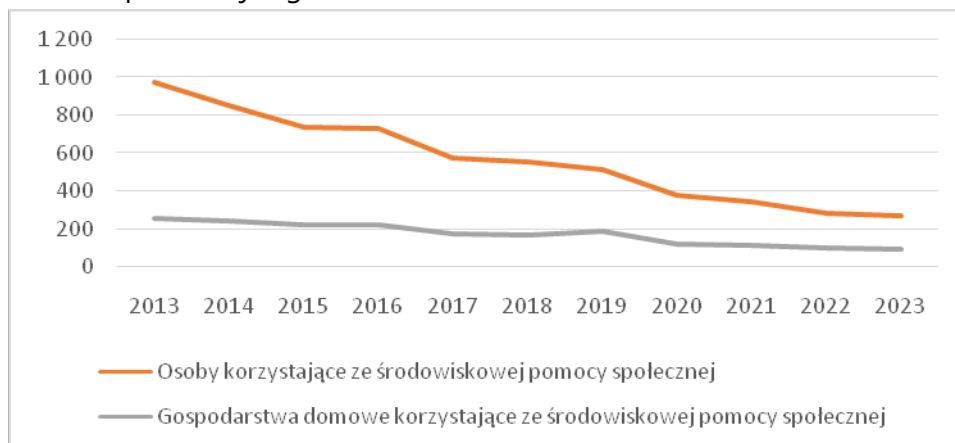
Rysunek nr 3. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w gminie
Padew Narodowa

Źródło: BDL GUS (data pozyskania 27.09.2025 r.)

Zgodnie z danymi GUS w 2023 roku liczba gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej wynosiła 95. Co istotne w przeciągu ostatnich 10 lat spadła ona o około 63%, a w badanym okresie wyraźnie widoczny jest trend spadkowy z jednorazowym wzrostem w 2019 roku. W 2023 roku ze środowiskowej pomocy społecznej korzystało 268 osób, co stanowi 5% populacji gminy Padew Narodowa. W odniesieniu do 2013 roku jest to spadek o ok. 72%. 10 lat temu ze środowiskowej pomocy społecznej korzystało aż blisko 18% mieszkańców jednostki.

Rysunek nr 4. Gospodarstwa domowe i osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie Padew Narodowa w latach 2013-2023

Źródło: BDL GUS (data pozyskania 27.09.2025 r.)

Województwo Podkarpackie - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie

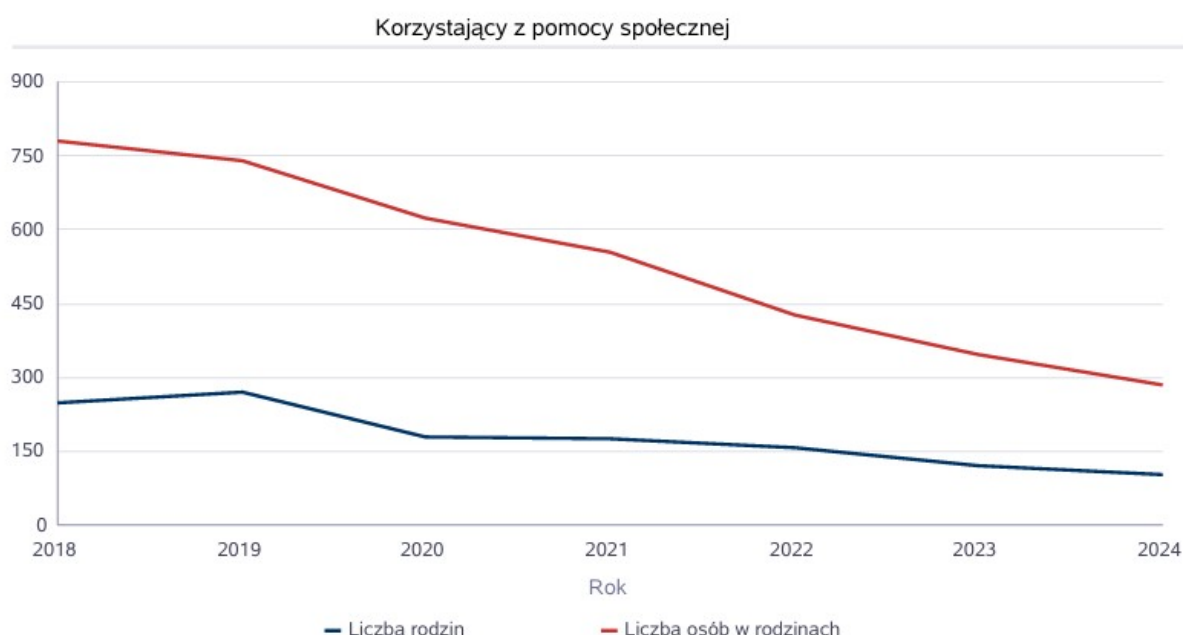
ul. Hetmańska 9, 35-045 Rzeszów tel. 17 747 06 00 fax. 17 747 06 01 e-mail: sekretariat@rops.rzeszow.pl www.rops.rzeszow.pl

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

Zgodnie z danymi OPS w gminie Padew Narodowa wynika, że w 2024 roku z różnorodnych form pomocy i wsparcia społecznego skorzystały 284 osoby w ramach rodzin objętych systemem świadczeń, co stanowi około 5,5% populacji jednostki. W stosunku do 2023 roku, łączna liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia zmalała o 64 osoby. Natomiast liczba rodzin, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej w 2024 roku to 104, co wskazuje na spadek w stosunku do roku poprzedniego o 18 rodzin.

Rysunek nr 5. Korzystający z pomocy społecznej w gminie

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej 2024 rok (Ośrodek Pomocy Społecznej w gminie Padew Narodowa)

Liczba świadczeń pieniężnych w 2024 roku oscylowała na poziomie 371 (2,95% spośród wszystkich), niepieniężnych zaś 12 202. Liczba osób korzystających ze świadczeń niepieniężnych w 2024 roku wynosiła 82, pieniężnych zaś 59. W odniesieniu do 2023 roku zaobserwować można wzrost wskaźnika świadczeń pieniężnych oraz spadek świadczeń niepieniężnych. Odnosząc się zaś do danych od 2018 roku (linia trendu, zgodnie z poniższym wykresem) liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych maleje. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych w 2024 roku równała się 59 i niepieniężnych 44.

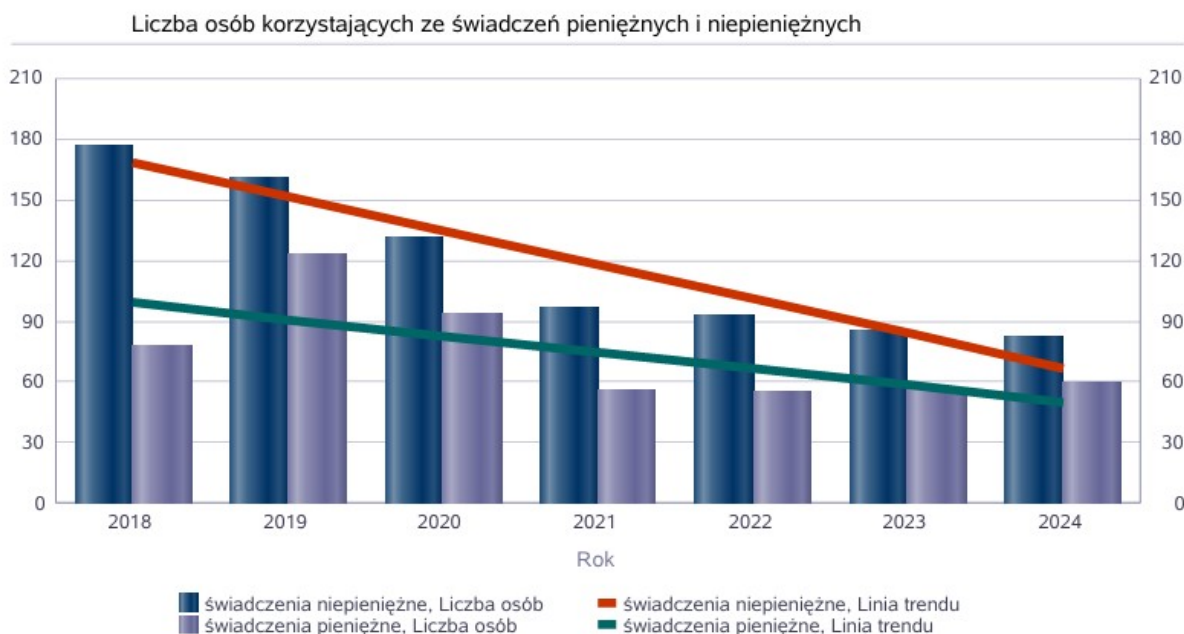
Województwo Podkarpackie - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie

ul. Hetmańska 9, 35-045 Rzeszów tel. 17 747 06 00 fax. 17 747 06 01 e-mail: sekretariat@rops.rzeszow.pl www.rops.rzeszow.pl

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

Rysunek nr 6. Liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej 2024 rok (Ośrodek Pomocy Społecznej w gminie Padew Narodowa)

Łączna liczba rodzin pobierających świadczenia wynosi 95, z czego 43 to rodziny jednoosobowe, a 52 rodziny wieloosobowe. W 2024 roku 34 rodziny jednoosobowe pobrały świadczenia pieniężne, 26 świadczenia niepieniężne, jednocześnie 25 rodzin wieloosobowych pobrało świadczenia pieniężne, 35 niepieniężne.

Najczęstszymi powodami udzielenia pomocy i wsparcia w gminie Padew Narodowa były:

- bezrobocie – 22 rodziny
- ubóstwo – 12 rodzin
- niepełnosprawność – 29 rodzin
- długotrwała lub ciężka choroba – 15 rodzin
- alkoholizm – 1 rodzina
- potrzeba ochrony macierzyństwa - 9 rodzin
- potrzeba ochrony macierzyństwa - w tym: potrzeba ochrony wielodzietności – 9 rodzin
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego – 1 rodzina
- bezradność w sprawach opiek.-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem – 29 rodzin

Województwo Podkarpackie - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie

ul. Hetmańska 9, 35-045 Rzeszów tel. 17 747 06 00 fax. 17 747 06 01 e-mail: sekretariat@rops.rzeszow.pl www.rops.rzeszow.pl

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

- bezradność w sprawach opiek.-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem - w tym: rodziny niepełne – 4 rodziny
- bezradność w sprawach opiek.-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem - w tym: rodziny wielodzietne – 2 rodziny
- przemoc domowa – 2 rodziny
- klęska żywiołowa lub ekologiczna – 1 rodzina
- zdarzenie losowe – 1 rodzina

W 2024 roku żadna osoba nie skorzystała z usług opiekuńczych, w latach 2018-2024 żadna osoba nie skorzystała ze usług specjalistycznych usług opiekuńczych. W roku 2024 tylko 6 osób korzystało z usług specjalistycznych opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Od 2018 roku żadna z rodzin nie skorzystała również z poradnictwa specjalistycznego i interwencji kryzysowej.

Przeanalizowano zasoby systemu wsparcia realizowanego dotychczas wsparcia z zakresu świadczeń rodzinnych. Zgodnie z danymi GUS w 2023 roku liczba rodzin otrzymujące zasiłki na dzieci wynosiła 66, obejmując 156 dzieci. Obserwowany jest wyraźny spadek liczby rodzin otrzymujących zasiłki i dzieci – około 3-krotny względem 2013 r. Tendencję spadkową zaobserwowano również w udziale dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku.

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

Tabela 1. Korzystający ze świadczeń rodzinnych w gminie Padew Narodowaw latach 2013-2024

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci	236	219	188	199	203	194	173	139	115	88	66
dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny – ogółem	477	437	385	422	419	404	362	300	253	388	156
dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	432	396	357	394	385	364	323	274	237	377	145
udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku	40,9	37,8	34,6	39,0	39,3	37,9	33,4	26,3	23,5	37,8	14,7

Źródło: BDL GUS (data pozyskania 27.09.2025 r.)

Przeanalizowano również są również zmiany w kwocie wypłacanych świadczeń i zasiłków. Kwota wypłacanych świadczeń rodzinnych uległa wzrostowi względem 2013 r. Kwota zasiłków rodzinnych uległa wyraźnemu zmniejszeniu, a kwota zasiłków pielęgnacyjnych wzrasta. Kwota zasiłków pielęgnacyjnych na 1000 mieszkańców w 2024 roku wynosiła 70,3 tys. zł.

Tabela 2. Wysokość kwoty świadczeń rodzinnych i zasiłków pielęgnacyjnych w gminie Padew Narodowaw latach 2013- 2024

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
kwota świadczeń rodzinnych [tys. zł]	1 491	1 346	1 402	1 676	1 744	1 701	1 695	1 709	1 718	1 743	1 899

Województwo Podkarpackie - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie

ul. Hetmańska 9, 35-045 Rzeszów tel. 17 747 06 00 fax. 17 747 06 01 e-mail: sekretariat@rops.rzeszow.pl www.rops.rzeszow.pl

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

kwota zasiłków rodzinnych (wraz z dodatkami) [tys. zł]	839	763	687	839	876	808	716	622	529	415	347
kwota zasiłków pielęgniacyjnych [tys. zł]	281	263	249	252	253	252	295	343	335	343	361

Źródło: BDL GUS (data pozyskania 27.09.2025 r.)

Świadczenia wychowawcze obejmują wypłacanie rządowego programu „Rodzina 500 plus”, który jest kierowany do rodzin naturalnych, ale również do rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej. Od 1 lipca 2019 roku przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18. roku życia, bez względu na dochód osiągany przez rodzinę. Świadczenie wychowawcze w wysokości 500 zł funkcjonowało do końca 2023 r., obecnie funkcjonuje program „Rodzina 800+” Świadczenie wychowawcze w podwyższonej kwocie, czyli 800 zł funkcjonuje od początku 2024 roku.

Do wypłacanych świadczeń należy też program „Dobry start 300 zł”, który stanowi jednorazowe wsparcia dla wszystkich uczniów rozpoczynających rok szkolny. Wypłacany jest rodzinom bez względu na osiągnięty dochód. Suma wydatków na wszystkie świadczenia wychowawcze uległa wzrostowi o blisko 42% w latach 2017 – 2023.

Tabela 3. Wydatki na świadczenia wychowawcze w gminie Padew Narodowa w latach 2017 – 2023

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Wydatki na świadczenia wychowawcze [zł]	3 804 642	3 570 864	4 435 573	5 417 887	5 381 158	0 * brak danych	5 392 521

Źródło: BDL GUS (data pozyskania 27.09.2025 r.)

Według danych OPS, łączna kwota świadczeń pieniężnych w 2024 roku wyniosła 284 489,67 zł, co stanowi najwyższą wartość w ostatnich sześciu latach. Dla porównania, w latach poprzednich kwoty te kształtowały się następująco: 2019 – 248 788,96 zł, 2020 – 198 113,71 zł, 2021 – 186 540,12 zł, 2022 – 197 999,30 zł, 2023 – 209 773,69 zł. Widać wyraźny wzrost świadczeń w 2024 roku w porównaniu z latami ubiegłymi, co

odzwierciedla rosnące potrzeby mieszkańców oraz intensyfikację działań Ośrodka Pomocy Społecznej.

Pomoc i wsparcie w gminie Padew Narodowa pomocy społecznej w 2024 roku w postaci świadczeń pieniężnych uzyskało 59 osoby, zaś w postaci świadczeń niepieniężnych 82 osób (Pomoc Żywnościowa). Odpłatność gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej dotyczyła 1 osoby. Liczba pobierających w 2024 roku zasiłek rodzinny wyniosła 52 rodziny. W stosunku do roku poprzedniego liczba ta zmalała o 16 rodzin. Całkowita kwota przyznanego świadczenia w formie zasiłku rodzinnego wyniosła 288 264,66 zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zmalała o 77 069,56 zł.

Liczba świadczeń wypłaconych w 2024 roku kształtuje się następująco:

- Zasiłek pielęgnacyjny – osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia – 689
- Zasiłek pielęgnacyjny - dla niepełnosprawnego dziecka – 516
- Zasiłek pielęgnacyjny – ogółem – 1 838
- Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności - 633
- Zasiłek pielęgnacyjny - osobie, która ukończyła 75 lat - 0
- Świadczenia opiekuńcze ogółem – Zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy - 2 374
- Świadczenia pielęgnacyjne – 455

Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w 2024 roku wynosiła 15, zaś liczba rodzin 8, co stanowi wartość taką samą jak w 2023 roku.

4.2. Analiza zasobów organizacji społecznych i nieformalnych sieci wsparcia oraz realizowanych dotychczas usług

Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej w gminie Padew Narodowa koncentruje się przede wszystkim na realizacji programów osłonowych. W roku oceny gmina uczestniczyła w realizacji 1 programu osłonowego na łączną kwotę 70 901,00 zł, który objął 141 osób. W gminie Padew Narodowa nie zlecono żadnym organizacjom pozarządowym w trybie działalności pożytku publicznego umów ani zleceń.

4.3. Analiza zasobów podmiotów komercyjnych realizujących usługi społeczne

W gminie Padew Narodowa działają podmioty komercyjne realizujące usługi społeczne.

4.4. Analiza SWOT w kontekście usług społecznych na terenie gminy Padew Narodowa

Poniższa analiza SWOT jest wynikiem warsztatów planistycznych, które odbyły się w październiku 2025 roku z zespołem ds. opracowania, wdrażania i monitorowania LPDI.

MOCNE STRONY:

- Wykwalifikowany personel OPS
- Funkcjonujący Dzienny Dom Senior „Wigor” oraz Klub Senior+, zapewniające osobom starszym opiekę dzienną, zajęcia aktywizujące i integrację społeczną.
- Dostęp do opieki zdrowotnej w ramach NZOZ, oferującego świadczenia w zakresie medycyny rodzinnej, diagnostyki i rehabilitacji ambulatoryjnej.
- Obecność Zakładu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego w Rożniatych oraz Hospicjum Stacjonarnego Vita-Spes w Babulach, gwarantujących całodobową opiekę pielęgnacyjną, paliatywną i rehabilitacyjną.
- Dobrze rozwinięta sieć placówek edukacyjnych – funkcjonowanie szkoły podstawowej, dwóch przedszkoli i dwóch opiekunów dziennych. oraz żłobka
- Aktywność Gminnego Ośrodka

SŁABE STRONY:

- Brak mieszkań komunalnych i socjalnych – ograniczone możliwości pomocy mieszkaniowej osobom w trudnej sytuacji życiowej.
- Brak świetlic środowiskowych – ograniczone możliwości pozaszkolnej integracji i wsparcia wychowawczego dzieci i młodzieży.
- Brak noclegowni, schronisk, domów dla bezdomnych i klubów samopomocy – osoby bezdomne muszą korzystać z placówek poza gminą.
- Niedostateczny dostęp do wsparcia psychologicznego i specjalistycznego poradnictwa rodzinnego.
- Brak własnego środka transportu gminnego (bus, samochód OPS) utrudniający dowóz seniorów i osób z niepełnosprawnościami.
- Deficyt kadr i specjalistów (psycholog, prawnik, pracownik ds.

Kultury i Biblioteki Publicznej – bogata oferta zajęć artystycznych, kulturalnych i rekreacyjnych.

- Działalność licznych organizacji pozarządowych, w tym stowarzyszeń i klubów sportowych, wspierających integrację społeczną i rozwój lokalny (m.in. Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Padew Narodowa, KGW, LKS Grunwald).
- Współpraca międzysektorowa z placówkami oświatowymi, GOK i biblioteką w zakresie organizacji zajęć dla dzieci i młodzieży.
- Aktywność mieszkańców w działaniach społecznych i wolontariackich, w tym organizacja akcji charytatywnych i wydarzeń integracyjnych.
- Funkcjonujący asystent rodziny, wspierający rodziny z trudnościami wychowawczymi i społecznymi.
- Silne więzi społeczne w środowiskach lokalnych, sprzyjające samoorganizacji i wzajemnej pomocy.
- Pozytywne doświadczenia w opiece domowej i sąsiedzkiej, m.in. współpraca z OSP w zakresie transportu i wsparcia seniorów.

projektów i pozyskiwania funduszy).

- Ograniczone środki finansowe na rozwój usług społecznych i profilaktycznych.
- Wysokie obciążenie kadrowe pracowników socjalnych – brak odrębnych etatów ds. projektowych.
- Zjawisko uzależnienia dzieci i młodzieży od urządzeń elektronicznych, wymagające intensyfikacji działań profilaktycznych.
- Brak systemowego wsparcia dla rodzin w kryzysie – działania podejmowane głównie interwencyjnie.

SZANSE:

- Możliwość pozyskiwania funduszy zewnętrznych z programów takich jak Aktywni+, Senior+, Korpus Wsparcia Seniorów, Opieka Wytchnieniowa.
- Rozwój partnerstw międzygminnych w zakresie poradnictwa psychologicznego, terapii rodzinnej i usług specjalistycznych – zwiększenie dostępności i anonimowości.
- Wzrost roli usług środowiskowych i opieki domowej jako alternatywy dla instytucjonalizacji.
- Możliwość rozwoju usług transportu społecznego we współpracy z OSP lub podmiotami prywatnymi.
- Wykorzystanie potencjału lokalnych organizacji pozarządowych do realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej i aktywizacji mieszkańców.
- Zainteresowanie mieszkańców wolontariatem i działaniami integracyjnymi, umożliwiające rozwój inicjatyw obywatelskich.
- Rosnące znaczenie działań międzypokoleniowych, które mogą przeciwdziałać samotności i wykluczeniu seniorów.
- Możliwość wprowadzenia funkcji

ZAGROŻENIA:

- Starzenie się populacji gminy i wzrost liczby osób niesamodzielnych, wymagających zwiększenia usług opiekuńczych.
- Migracja młodych mieszkańców w poszukiwaniu pracy i edukacji – ryzyko depopulacji i ograniczenia zasobów ludzkich.
- Zwiększające się koszty utrzymania placówek i usług społecznych przy ograniczonych możliwościach budżetowych gminy.
- Zależność od środków zewnętrznych i projektowych – ryzyko utraty ciągłości działań po zakończeniu finansowania.
- Rosnące potrzeby w zakresie wsparcia psychologicznego i zdrowia psychicznego przy braku specjalistów lokalnych.
- Trudności w utrzymaniu współpracy międzyinstytucjonalnej z powodu przeciążenia kadrowego i braku lidera koordynującego działania.
- Postępujące wykluczenie cyfrowe i transportowe części mieszkańców, zwłaszcza seniorów i osób z niepełnosprawnościami.
- Wzrost ryzyka przemocy domowej i uzależnień, przy ograniczonym dostępie do terapii i poradnictwa.

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

Rady Seniorów jako platformy
dialogu społecznego i
współdecydowania o polityce
senioralnej.

Województwo Podkarpackie - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie

ul. Hetmańska 9, 35-045 Rzeszów tel. 17 747 06 00 fax. 17 747 06 01 e-mail: sekretariat@rops.rzeszow.pl www.rops.rzeszow.pl

Województwo Podkarpackie

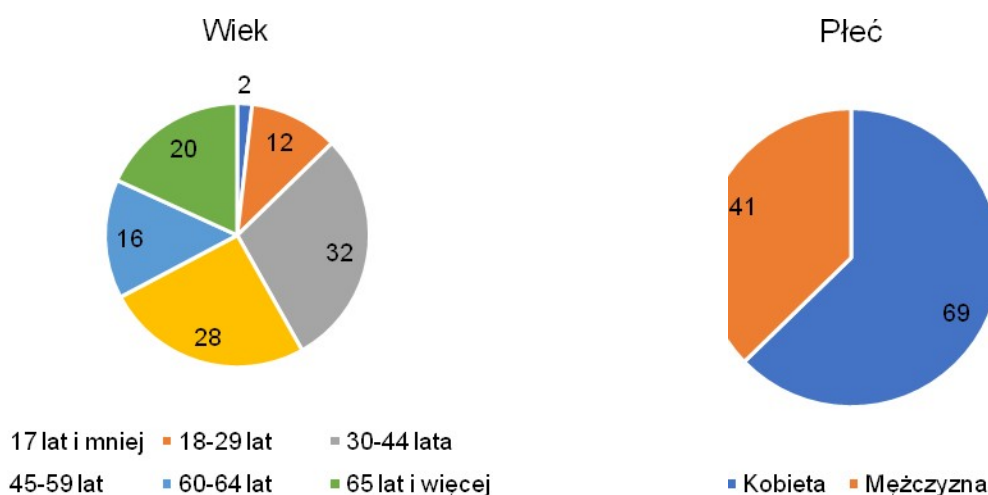
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

5. Diagnoza w zakresie potrzeb

5.1. Diagnoza potrzeb mieszkańców gminy

Diagnoza potrzeb mieszkańców gminy Padew Narodowa przeprowadzona została w oparciu o badania ankietowe (CAWI) realizowane od początku września do końca października 2025 r. Wzięło w nim udział 110 mieszkańców. Największą grupę respondentów stanowiły osoby w wieku 30-44 lata. Większość to kobiety (63%).

Rysunek nr 7. Dane metryczkowe ankietowanych mieszkańców gminy Padew Narodowa

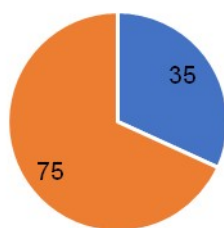

Źródło: Badanie ankietowe (CAWI) mieszkańców gminy

Zasadność przeprowadzenia badania potwierdzona została tym, że około 40% ankietowanych zamieszkiwało z osobą albo osobami wymagającymi świadczenia usług opiekuńczych, asystenckich lub opieki wytchnieniowej w miejscu zamieszkania bądź sama wymagała tych usług. Dodatkowo około co ósmy respondent zamieszkiwał samotnie gospodarstwo domowe.

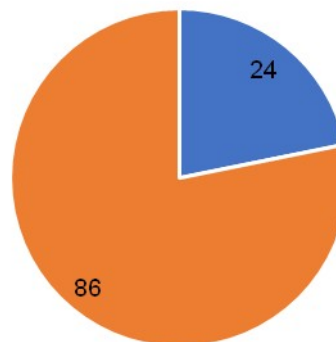
Rysunek nr 8. Stan gospodarstw domowych ankietowanych mieszkańców gminy Padew Narodowa

Osoby wymagające usług
opiekuńczych, asystenckich lub opieki
wytchniniowej
w miejscu zamieszkania
i zamieszkiwanie z osobami
wymagającymi tych usług

■ TAK ■ NIE

Osoby zamieszkujące samotnie

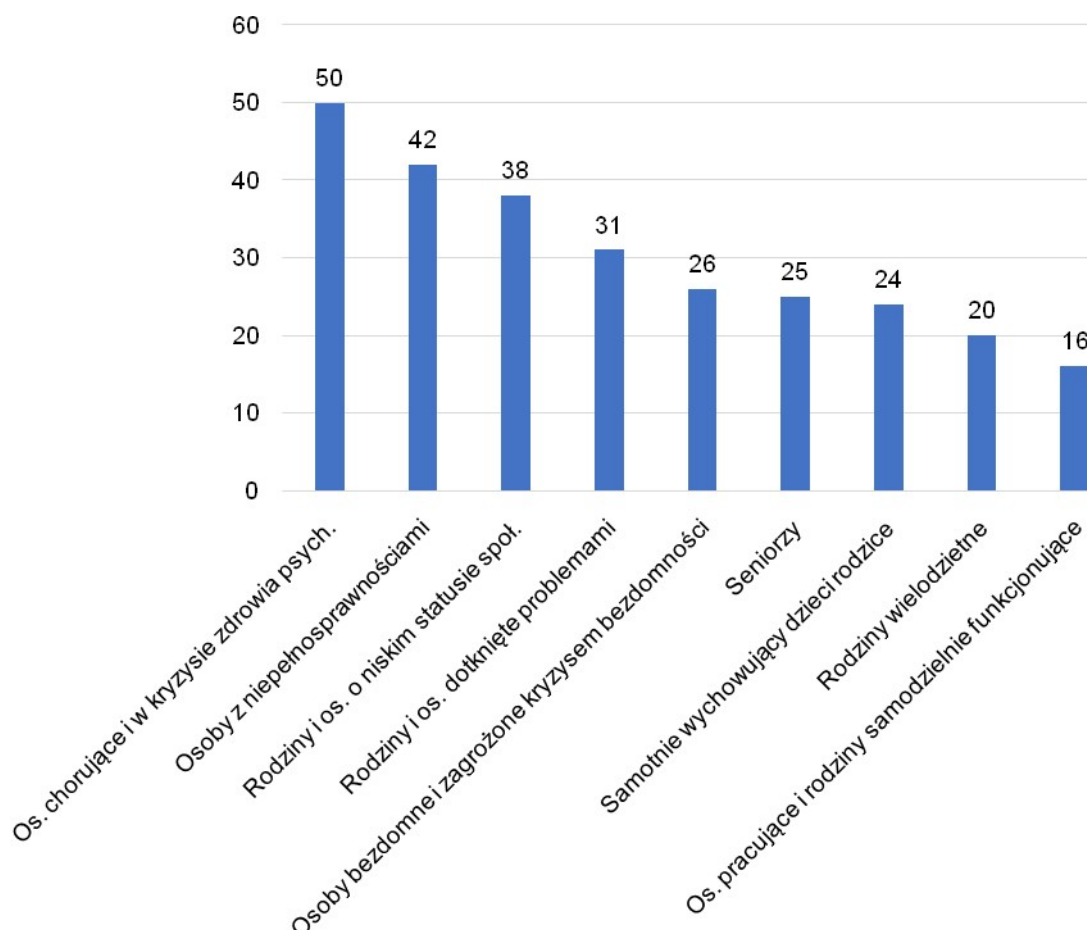

■ TAK ■ NIE

Źródło: Badanie ankietowe (CAWI) mieszkańców gminy

Ankietowani z gminy Padew Narodowa dostrzegają trudności, z którymi zmagają się mieszkańcy. Największa grupa respondentów oceniła stopień trudności większości grup społecznych jako umiarkowany lub duży. Jedynie w kontekście osób pracujących i rodzin samodzielnie funkcjonujących najczęściej wskazano małe trudności. Natomiast do grona osób zmagających się z dużymi trudnościami niemal połowa respondentów zaliczyła przede wszystkim osoby chorujące i w kryzysie zdrowia psychicznego (45%). Wielu mieszkańców wskazało osoby z niepełnosprawnościami (38%), rodziny i osoby o niskim statusie społecznym (35%), rodziny i osoby dotknięte problemami, takim jak bezrobocie, przemoc domowa, uzależnienie (28%), osoby bezdomne i zagrożone kryzysem bezdomności (24%), seniorów (23%) oraz rodziców samotnie wychowujących dzieci (22%). Mniejsza grupa respondentów wskazała rodziny wielodzietne oraz osoby pracujące i rodziny samodzielnie funkcjonujące.

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznegoRysunek nr 9. Grupy społeczne, które mają największe trudności w życiu codziennym
w gminie Padew Narodowa według ankietowanych

Źródło: Badanie ankietowe (CAWI) mieszkańców gminy

Badanie ankietowanych dotyczące faktu i charakteru katalogu obecnie świadczonej pomocy społecznej w gminie Padew Narodowa, wskazuje, iż większość mieszkańców (75%) zna instytucje świadczące pomoc społeczną, ale jedynie 29% korzystało z ich usług. Dostępność usług społecznych została oceniana w większości umiarkowanie. Jedynie dostęp do usług w zakresie wsparcia psychologicznego został przez większość respondentów uznany za utrudniony. Najwięcej respondentów oceniło usługi dla seniorów jako łatwo dostępne (28%). Zdaniem respondentów, najgorzej dostępne były usługi w zakresie wsparcia psychologicznego lub zdrowia

Województwo Podkarpackie - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie

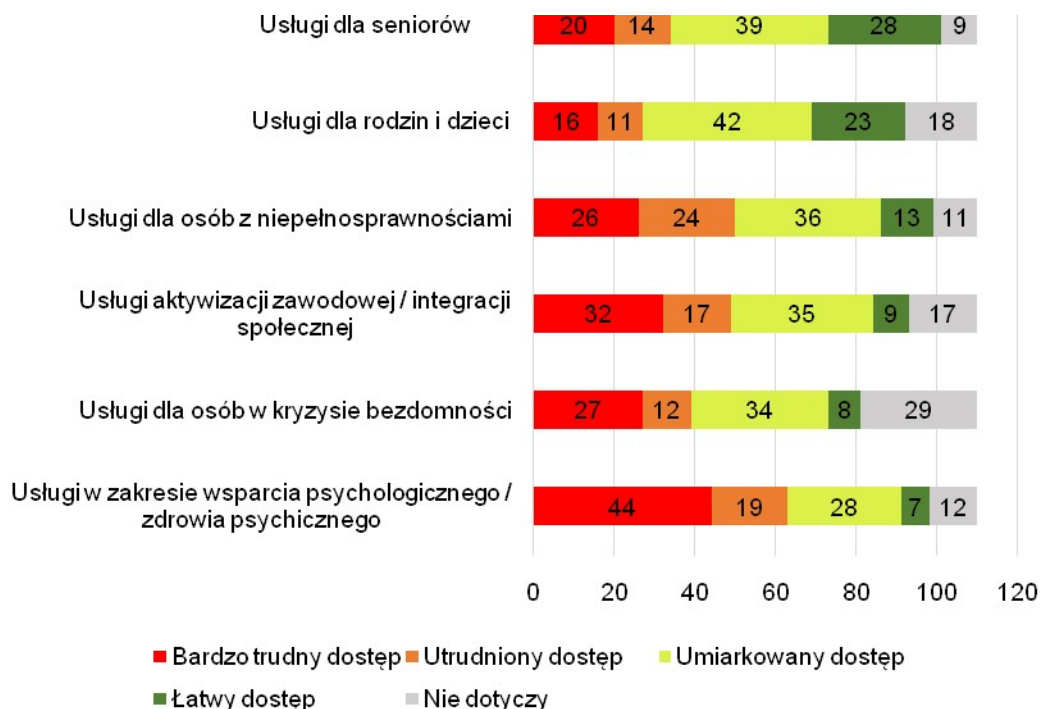
ul. Hetmańska 9, 35-045 Rzeszów tel. 17 747 06 00 fax. 17 747 06 01 e-mail: sekretariat@rops.rzeszow.pl www.rops.rzeszow.pl

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

psychicznego - na bardzo trudny dostęp wskazało 25%, a na utrudniony dostęp – 11% respondentów.

Rysunek nr 10. Ocena dostępności usług społecznych w gminie Padew Narodowa według ankietowanych

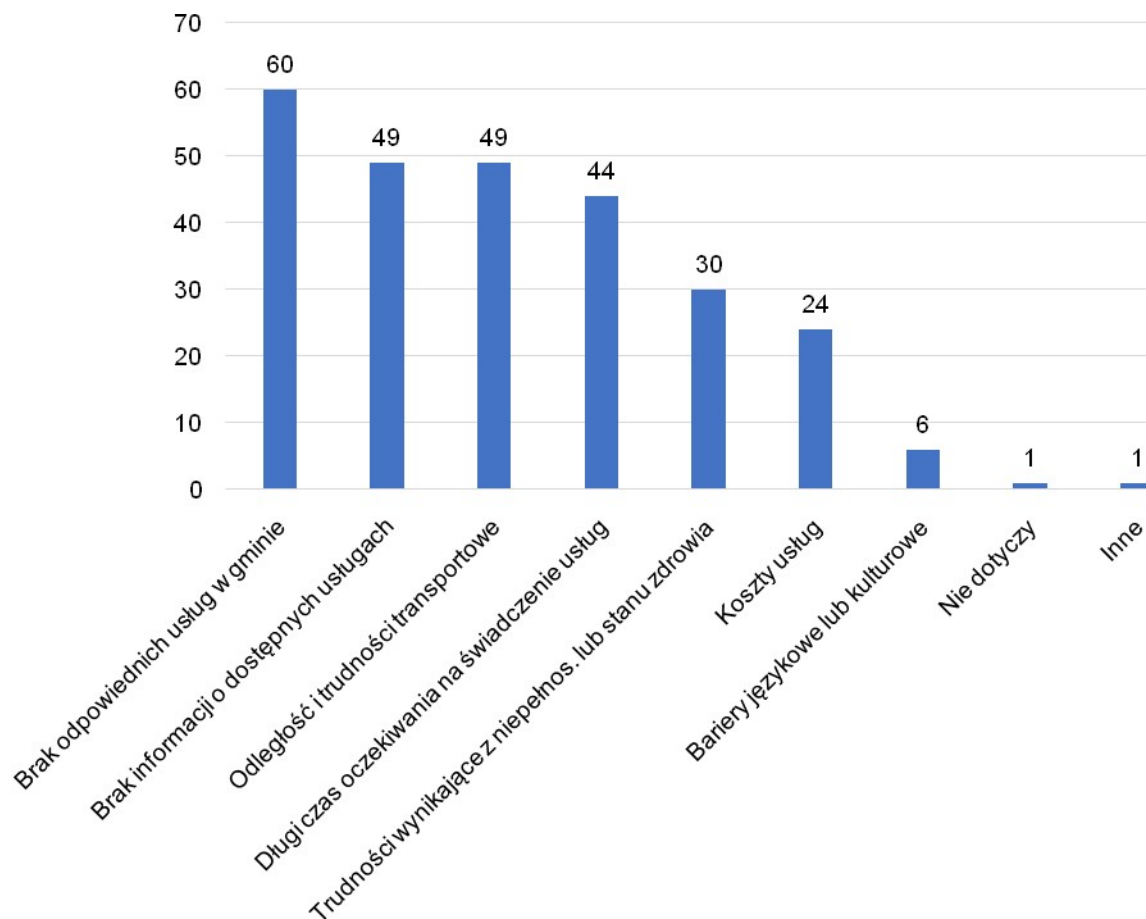
Źródło: Badanie ankietowe (CAWI) mieszkańców gminy

Mieszkańcy wskazywali, iż napotykali problemy utrudniające korzystanie z usług społecznych związane głównie z brakiem odpowiednich usług w gminie (55%), brakiem informacji o dostępnych usługach oraz odległością i trudnościami transportowymi (obie odpowiedzi po 45%), długim czasem oczekiwania na świadczenie usług (40%), trudnościami wynikającymi z niepełnosprawności lub stanu zdrowia (27%), kosztami usług (22%) oraz barierami językowymi lub kulturowymi (5%).

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

Rysunek nr 11. Czynniki, które najczęściej utrudniają mieszkańcom gminy Padew Narodowa korzystanie z usług społecznych

Źródło: Badanie ankietowe (CAWI) mieszkańców gminy

Badanie pozwoliło uzyskać opinię mieszkańców odnośnie do preferowanych usług społecznych, które powinny być świadczone w gminie Padew Narodowa. Największy odsetek mieszkańców (61%) za najważniejszą usługę społeczną uznał pomoc w opiece nad osobami z niepełnosprawnościami. Do innych istotnych usług społecznych zaliczono wsparcie psychologiczne (60%), wszelkie wsparcie dla osób starszych (53%) oraz usługi wsparcia rodziny i dzieci, np. żłobki, przedszkola, warsztaty i spotkania dla rodziców, wsparcie psychologiczne, świetlice środowiskowe (42%). W mniejszym stopniu ważnymi usługami społecznymi dla społeczności lokalnej

Województwo Podkarpackie - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie

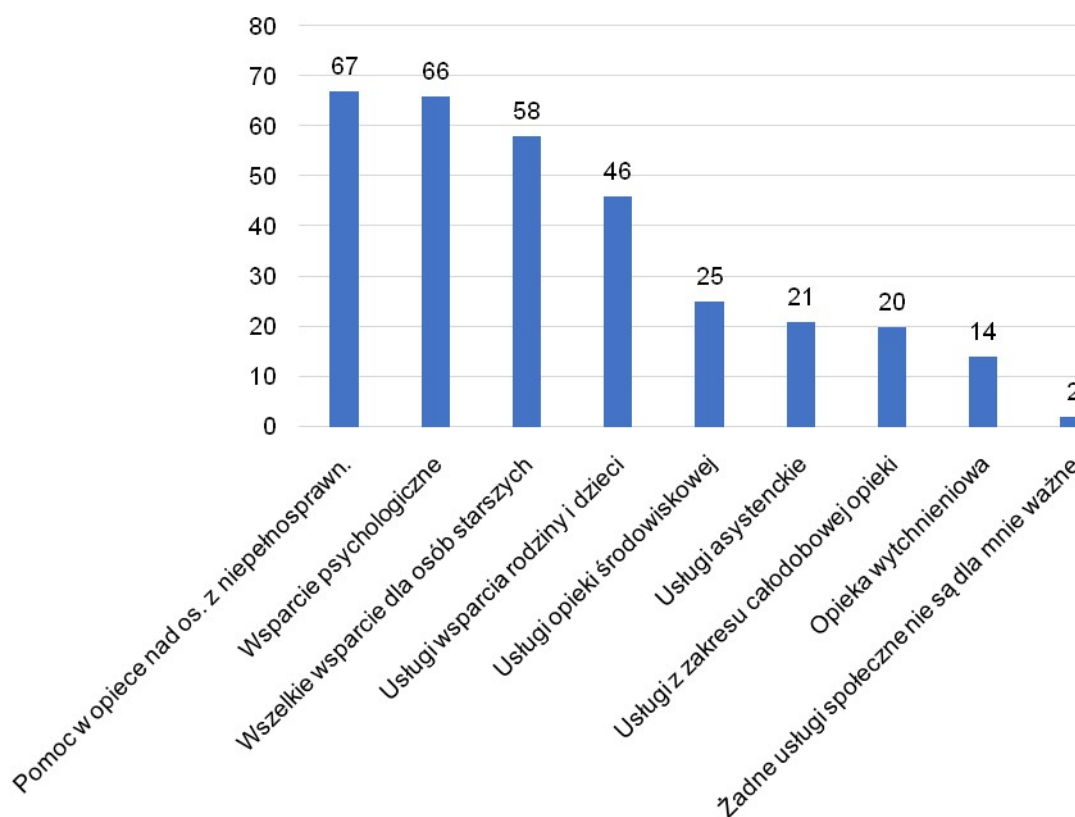
ul. Hetmańska 9, 35-045 Rzeszów tel. 17 747 06 00 fax. 17 747 06 01 e-mail: sekretariat@rops.rzeszow.pl www.rops.rzeszow.pl

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

są również usługi opieki środowiskowej (23%), usługi asystenckie (19%), usługi z zakresu całodobowej opieki, np. w domach pomocy społecznej (18%) oraz opieka wytchnieniowa (13%).

Rysunek nr 12. Najważniejsze usługi społeczne dla mieszkańców gminy Padew Narodowa

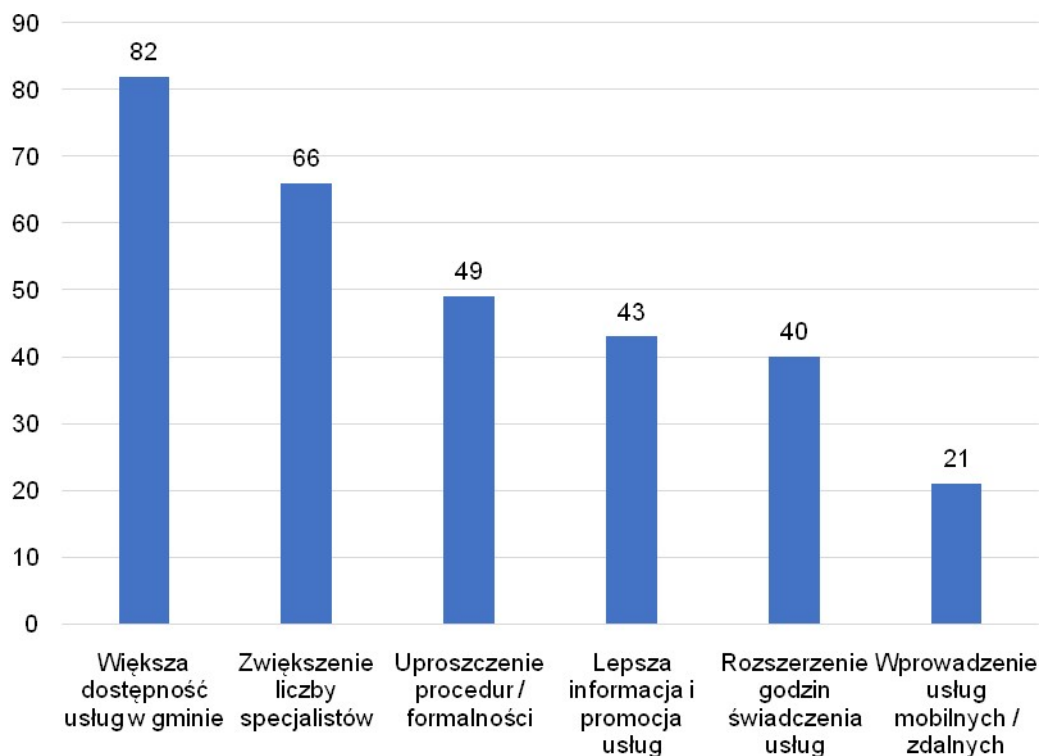
Źródło: Badanie ankietowe (CAWI) mieszkańców gminy

Do najważniejszych zmian, które ułatwiłyby korzystanie z usług społecznych w gminie Padew Narodowa, wskazywanych przez ankietowanych, należą przede wszystkim oraz większa dostępności usług w gminie (75%) oraz zwiększenia liczby specjalistów (60%). Wskazywano również potrzebę uproszczenia procedur lub formalności (45%), lepszej informacji i promocji usług (39%) oraz rozszerzenia godzin świadczenia usług (36%). Ankietowani dostrzegali też konieczność wprowadzenia usług mobilnych lub zdalnych (19%).

Województwo Podkarpackie - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie

ul. Hetmańska 9, 35-045 Rzeszów tel. 17 747 06 00 fax. 17 747 06 01 e-mail: sekretariat@rops.rzeszow.pl www.rops.rzeszow.pl

Rysunek nr 13. Zmiany w celu ułatwienia korzystania z usług społecznych w gminie Padew Narodowa według ankietowanych

Źródło: Badanie ankietowe (CAWI) mieszkańców gminy

Wśród propozycji zmian i inicjatyw, które mogłyby ułatwić korzystanie z usług społecznych, respondenci najczęściej wskazywali na potrzebę zwiększenia dostępności wsparcia psychologicznego i psychiatrycznego. Wypowiedzi uczestników badania podkreślały szczególne znaczenie pomocy psychologicznej dla dzieci, młodzieży oraz osób zmagających się z problemem uzależnień. Wskazywano również na deficyt specjalistów w tym zakresie oraz na zbyt ograniczoną liczbę godzin świadczenia usług. Wśród postulatów pojawiły się także propozycje wprowadzenia teleporad i zatrudnienia odpowiednich specjalistów, co mogłoby zwiększyć dostępność wsparcia w sytuacjach kryzysowych, zwłaszcza dla osób mających trudności z osobistym dotarciem do placówek.

Kolejnym istotnym obszarem była kwestia dostępności i organizacji usług. Część respondentów zwracała uwagę na potrzebę tworzenia mobilnych form wsparcia, które mogłyby docierać bezpośrednio do osób starszych, niepełnosprawnych lub mieszkających w odległych rejonach gminy. Wskazywano także na potrzebę rozszerzenia oferty rehabilitacyjnej, zwłaszcza dla osób po wypadkach, kontuzjach oraz seniorów. Pojawiły się sugestie utworzenia lokalnych ośrodków rehabilitacyjnych, które umożliwiłyby regularne korzystanie z terapii bez konieczności dojazdu do większych miast. Część badanych postulowała również zniesienie niektórych kryteriów dostępności do usług społecznych, aby ułatwić korzystanie z nich osobom, które obecnie nie spełniają wszystkich formalnych wymagań.

Wśród pozostałych propozycji zwracano uwagę na potrzebę poprawy infrastruktury (m.in. montaż windy w urzędzie gminy, co ułatwiłoby dostęp osobom poruszającym się na wózkach inwalidzkich) oraz usprawnienia transportu publicznego lub organizowanego przez gminę, co jest szczególnie istotne dla osób o ograniczonej mobilności. Część respondentów wskazywała również na konieczność lepszej promocji i informowania o dostępnych usługach, ponieważ wielu mieszkańców nie ma świadomości, z jakich form wsparcia może skorzystać. Zgłaszane propozycje pokazują, że mieszkańcy oczekują nie tylko zwiększenia liczby i zakresu usług społecznych, ale także ich większej dostępności oraz dopasowania do realnych potrzeb społeczności lokalnej.

Obserwowana jest niska świadomość mieszkańców gminy Padew Narodowa na temat zakresu procesu deinstytucjonalizacji – jedynie 25% z nich słyszało o tym pojęciu. Jednocześnie większość mieszkańców dostrzega korzyści (co ukazano na poniższym wykresie) związane z przeniesieniem usług realizowanych przez ośrodki, instytucje lub domy pomocy na bardziej indywidualne formy wsparcia, bliskie środowisku lokalnemu i wspierające życie w społeczności, co definiuje proces deinstytucjonalizacji.

Deinstytucjonalizacja została oceniona jako zdecydowanie korzystna lub raczej korzystna w odniesieniu do następujących grup:

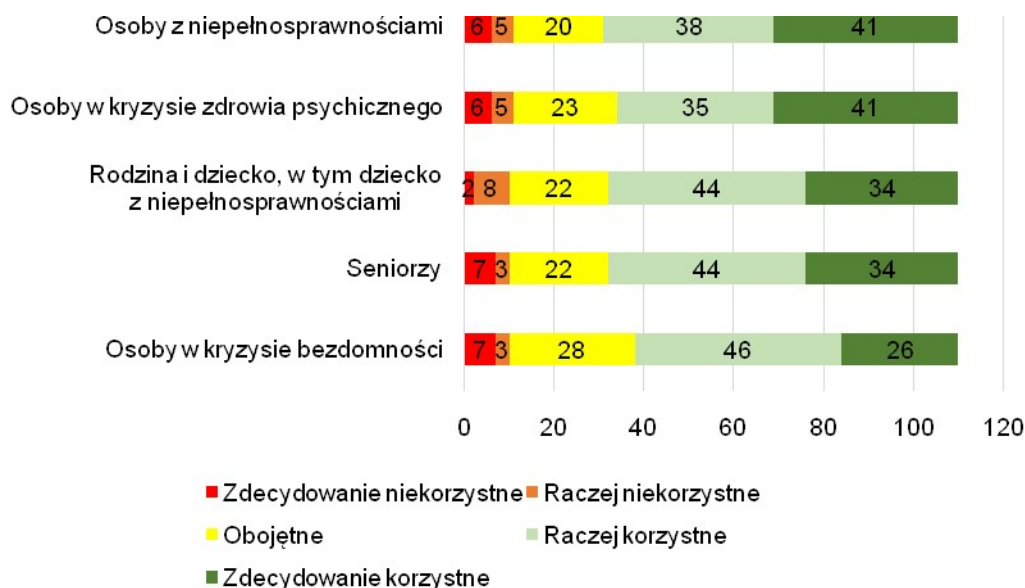
- osób z niepełnosprawnościami (72%),
- osób w kryzysie zdrowia psychicznego (69%),
- rodzin i dzieci, w tym z niepełnosprawnościami (71%),

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

- seniorów (71%),
- osób w kryzysie bezdomności (65%).

Rysunek nr 14. Ocena korzystności deinstytucjonalizacji dla poszczególnych grup
w gminie Padew Narodowa przez mieszkańców

Źródło: Badanie ankietowe (CAWI) mieszkańców gminy

Dla większości mieszkańców gminy Padew Narodowa (69%) opieka środowiskowa lub domowa jest bardziej preferowaną formą otrzymywania pomocy od tradycyjnej usługi instytucjonalnej.

Oczekiwania mieszkańców gminy Padew Narodowa w zakresie form wsparcia zakładają przede wszystkim realizację usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania (59%), wdrożenie i realizację usług sąsiedzkich (36%), działalność asystencką, np. w ramach asystenta osoby niepełnosprawnej lub starszej albo asystenta rodziny (33%), oraz ośrodki wsparcia, świadczące wsparcie w systemie dziennym, w tym: dzienne domy pomocy (28%). Wśród najcenniejszych form wsparcia społeczności lokalnej około co czwarty respondent wymienił zwiększenie dostępności do usług transportowych poprzez realizację usługi od drzwi do drzwi, działalność wolontariatu oraz opiekę wytchnieniową. Dla około co piątego respondenta istotne byłyby tworzenie klubów i grup zrzeszających np. osoby starsze oraz klubów

Województwo Podkarpackie - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie

ul. Hetmańska 9, 35-045 Rzeszów tel. 17 747 06 00 fax. 17 747 06 01 e-mail: sekretariat@rops.rzeszow.pl www.rops.rzeszow.pl

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

dziecięcych oraz wsparcie szkoleniowe, specjalistyczne, psychologiczne dla opiekunów osób wymagających wsparcia. W mniejszym stopniu wskazano również rozwój teleopieki (np. opaski telemedyczne), centra opiekuńczo-mieszkalne i rozwój mieszkalnictwa wspomaganego z koszykiem usług.

Rysunek nr 15. Najcenniejsze formy wsparcia według ankietowanych w gminie Padew
Narodowa

Źródło: Badanie ankietowe (CAWI) mieszkańców gminy

Mieszkańcy wskazywali również, jakie usługi społeczne powinny zostać wdrożone lub być dostępne w większym stopniu lokalnie, aby lepiej odpowiadały ich potrzebom. najczęściej wskazywano na potrzebę rozwoju usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania. Mieszkańcy podkreślali znaczenie codziennego wsparcia dla

Województwo Podkarpackie - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie

ul. Hetmańska 9, 35-045 Rzeszów tel. 17 747 06 00 fax. 17 747 06 01 e-mail: sekretariat@rops.rzeszow.pl www.rops.rzeszow.pl

osób starszych, chorych i z niepełnosprawnościami, obejmującego m.in. pomoc w czynnościach dnia codziennego, dostarczanie posiłków czy wsparcie asystenckie. Część respondentów akcentowała również konieczność rozwoju opieki wytchnieniowej, umożliwiającej czasowe odciążenie członków rodzin opiekujących się osobami wymagającymi stałej pomocy. Takie formy wsparcia postrzegane są jako kluczowe dla utrzymania samodzielności osób potrzebujących i poprawy jakości życia ich opiekunów.

Drugim często powtarzającym się obszarem była potrzeba zwiększenia dostępności usług psychologicznych i poradnictwa specjalistycznego. Wskazywano na niedostateczną ofertę lokalnych psychologów, terapeutów i doradców, a także na brak działań profilaktycznych i interwencyjnych w zakresie zdrowia psychicznego. Respondenci podkreślali, że wsparcie psychologiczne powinno być łatwo dostępne, bez długiego oczekiwania na wizytę i bez barier finansowych. Wskazywano również na potrzebę wzmocnienia działań na rzecz rodzin, w tym pomocy ofiarom przemocy, poradnictwa rodzinnego, profilaktyki uzależnień oraz wsparcia w sytuacjach kryzysowych. W kilku odpowiedziach pojawiły się także postulaty dotyczące aktywnego wspierania osób bezrobotnych i działań na rzecz aktywizacji zawodowej na poziomie gminy.

Kolejnym często poruszonym tematem była dostępność transportu, zwłaszcza w formie usług „od drzwi do drzwi”, ułatwiających osobom starszym, chorym lub z niepełnosprawnościami dotarcie do instytucji publicznych, placówek zdrowia i ośrodków pomocy. Respondenci zwracali uwagę, że brak transportu stanowi realną barierę w korzystaniu z usług społecznych. Ponadto część badanych podkreślała znaczenie lepszej informacji o istniejących formach wsparcia, ponieważ wielu mieszkańców nie wie, z jakich usług może korzystać ani jakie świadczenia im przysługują. W pojedynczych wypowiedziach pojawiły się także sugestie rozwijania usług sąsiedzkich i działań wspólnotowych, które mogłyby wspierać integrację lokalną oraz przeciwdziałać izolacji społecznej. Podane przykłady świadczą o potrzebie zwiększenia działań z zakresu deinstytucjonalizacji usług społecznych w gminie Padew Narodowa.

5.2. Diagnoza potrzeb wybranych grup docelowych

Niniejszy podrozdział przedstawia kluczowe informacje o potrzebach wybranych grup docelowych, czyli odbiorców usług społecznych, w kontekście procesu deinstytucjonalizacji. Co istotne opracowany został w oparciu o liczne źródła i metody badawcze.

Proces deinstytucjonalizacji, polegający na stopniowym przechodzeniu od opieki instytucjonalnej do opieki środowiskowej, wymaga szczegółowego zrozumienia potrzeb poszczególnych grup społecznych oraz ich najbliższego otoczenia. W niniejszym rozdziale dokonano diagnozy sytuacji wybranych grup docelowych – osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, osób w kryzysie bezdomności, osób w kryzysie zdrowia psychicznego oraz rodzin z dziećmi. Niniejsza diagnoza ma na celu wskazanie najistotniejszych problemów oraz rekomendacji, które mogą przyczynić się do poprawy jakości świadczonych usług społecznych i zwiększenia efektywności podejmowanych działań na rzecz grup szczególnie narażonych na wykluczenie społeczne.

Osoby starsze

Osoby starsze w gminie Padew Narodowastanowią jedną z najliczniejszych grup wymagających wsparcia w gminie. Respondenci najczęściej wskazywali na konieczność rozwoju usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania, w tym usług pielęgnacyjnych i opieki wytchnieniowej. Seniorzy często borykają się z ograniczoną mobilnością, dlatego szczególnie istotne okazały się postulaty dotyczące zapewnienia transportu „od drzwi do drzwi” oraz zwiększenia dostępności lokalnych usług przewozowych do instytucji publicznych, ośrodków zdrowia i placówek pomocy społecznej.

Zwracano również uwagę na potrzebę rozwoju usług rehabilitacyjnych dla osób starszych, niepełnosprawnych oraz po urazach i chorobach przewlekłych. Ważnym elementem wskazywanym przez respondentów jest zapewnienie seniorom kontaktu społecznego – poprzez rozwój usług sąsiedzkich, działań wolontariackich i aktywizujących w środowisku lokalnym. Część odpowiedzi wskazywała także na potrzebę poprawy świadomości mieszkańców o dostępnych formach wsparcia oraz promocji usług społecznych wśród osób starszych i ich rodzin.

Podsumowanie potrzeb osób starszych:

- Zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych w miejscu zamieszkania;
- Potrzeba rozwoju usług transportowych, w tym przewozów „od drzwi do drzwi”;
- Poszerzenie zakresu oferty rehabilitacyjnej i opieki wytchnieniowej;
- Konieczność wspierania kontaktów społecznych i działań sąsiedzkich;
- Budowanie świadomości mieszkańców na temat dostępnych usług i form pomocy.

Osoby z niepełnosprawnościami

Osoby z niepełnosprawnościami zmagają się z podobnymi problemami co seniorzy, jednak w ich przypadku szczególnie istotne są bariery infrastrukturalne. Respondenci wskazywali, że osoby z niepełnosprawnościami wymagają przede wszystkim poprawy dostępu do usług środowiskowych oraz likwidacji barier architektonicznych i transportowych. Podkreślano potrzebę świadczenia usług w miejscu zamieszkania – zwłaszcza dostarczania posiłków, pomocy w codziennych czynnościach i zwiększenia liczby godzin wsparcia. Wśród istotnych postulatów znalazła się również kwestia dostosowania budynków publicznych, np. umożliwienia korzystania z windy na wszystkich kondygnacjach urzędu gminy, co obecnie stanowi duże utrudnienie dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich.

Zgłaszano również potrzebę rozwoju usług asystenckich i opiekuńczych oraz tworzenia ośrodków rehabilitacyjnych dla osób z niepełnosprawnościami. Ważnym aspektem jest także zapewnienie specjalistycznego wsparcia psychologicznego dla osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin, które często pozostają bez dostatecznej pomocy w radzeniu sobie z codziennymi wyzwaniami.

Podsumowanie potrzeb osób z niepełnosprawnościami:

- Zwiększenie dostępności do usług w miejscu zamieszkania;
- Potrzeba zwiększenia liczby godzin wsparcia i usług asystenckich;
- Konieczność dostosowania przestrzeni publicznej (np. windy w urzędzie gminy);

- Tworzenie ośrodków rehabilitacyjnych dla osób z niepełnosprawnościami i po urazach;
- Zapewnianie wsparcia psychologicznego i informacyjnego dla osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin.

Osoby w kryzysie bezdomności

Choć w gminie Padew Narodowa problem bezdomności nie stanowi nadrzędnego problemu, respondenci podkreślali znaczenie działań profilaktycznych i edukacyjnych. Wskazywano na potrzebę podnoszenia świadomości społecznej w zakresie bezdomności, co świadczy o wrażliwości mieszkańców na kwestie marginalizacji i wykluczenia.

Postulowano również zwiększenie dostępu do informacji o dostępnych formach pomocy, a także rozwój usług mobilnych, które mogłyby docierać do osób wykluczonych lub zagrożonych utratą dachu nad głową. Ważne jest również wzmacnianie lokalnej współpracy między instytucjami i organizacjami pozarządowymi, które zajmują się pomocą osobom w kryzysie.

Podsumowanie potrzeb osób w kryzysie bezdomności:

- Tworzenie placówek i usług wspierających wychodzenie z bezdomności;
- Potrzeba działań edukacyjnych i kampanii społecznych dotyczących bezdomności;
- Zwiększenie dostępu do informacji o formach pomocy;
- Rozwój usług mobilnych docierających do osób zagrożonych wykluczeniem;
- Wzmocnienie współpracy między instytucjami i organizacjami pozarządowymi;
- Promowanie postaw empatii i solidarności społecznej.

Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

Problemy zdrowia psychicznego stają się coraz bardziej widoczne w lokalnej społeczności. Wielokrotnie wskazywano na deficyt usług psychologicznych i psychiatrycznych na poziomie gminnym. Wymieniano brak specjalistów oraz trudności w dostępie do pomocy dla dzieci, młodzieży, dorosłych i osób uzależnionych. Wskazywano również na potrzebę uruchomienia punktu konsultacyjnego lub zatrudnienia psychologa na stałe w strukturach gminy, który mógłby świadczyć pomoc osobom nadużywającym alkoholu oraz tym, które zmagają się z problemami emocjonalnymi lub kryzysem psychicznym.

Dużą potrzebą jest również rozwój usług teleporad oraz wsparcia zdalnego, które umożliwiłyby szybki kontakt ze specjalistą w sytuacjach kryzysowych. Zgłaszano także potrzebę poprawy promocji i informacji o dostępnych formach wsparcia psychologicznego oraz prowadzenia działań profilaktycznych, skierowanych do dzieci i młodzieży.

Rozwój lokalnych punktów konsultacji psychologicznej i terapii;

- Zwiększanie dostępu i liczby psychologów, psychiatrów i terapeutów;
- Zapewnianie wsparcia psychologicznego dla dzieci, młodzieży i osób uzależnionych;
- Potrzeba wprowadzenia teleporad i usług zdalnych;
- Budowanie świadomości społecznej i zwiększanie promocji usług wsparcia;
- Konieczność prowadzenia działań profilaktycznych i edukacyjnych.

Rodziny z dziećmi

Rodziny z dziećmi, w tym opiekujące się osobami z niepełnosprawnościami, wskazywały na potrzebę wzmocnienia wsparcia psychologicznego i społecznego. Wśród oczekiwań znalazło się stworzenie oferty poradnictwa rodzinnego, działań profilaktycznych zapobiegających przemocy w rodzinie, izolacji społecznej czy utracie pracy. Wskazywano również na potrzebę rozwijania usług opiekuńczych i środowiskowych, które pozwolą rodzinom na lepsze łączenie obowiązków zawodowych i rodzinnych.

Respondenci podkreślali konieczność zapewnienia lepszej informacji o dostępnych formach pomocy oraz zniesienia zbyt restrykcyjnych kryteriów dostępności do usług społecznych. Ważnym aspektem jest także rozwój usług transportowych i psychologicznych, które umożliwią rodzinom korzystanie z pomocy w sposób wygodny i bezpieczny.

Podsumowanie potrzeb rodzin z dziećmi:

- Potrzeba wzmocnienia wsparcia psychologicznego i rodzinnego;
- Rozwój usług opiekuńczych i środowiskowych;
- Działania profilaktyczne przeciw przemocy i izolacji społecznej;
- Zwiększenie dostępności informacji o usługach i uproszczenie procedur;
- Wsparcie rodzin opiekujących się osobami z niepełnosprawnościami.

5.3. Diagnoza potrzeb instytucji i organizacji społecznych

Podrozdział obrazuje potrzeby i istotne kwestie dotyczące instytucji i organizacji społecznych przez pryzmat przeprowadzenia procesu deinstytucjonalizacji – przejścia z instytucji do opieki środowiskowej. W tym kontekście istotnymi zagadnieniami, które zgłaszali pracownicy OPS, Klubu Seniora i Dziennego Domu „Senior-WIGOR” są:

- Usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi rehabilitacyjne i psychiatryczne są dostępne, jednak w opinii pracowników instytucji ich zakres jest niewystarczający;
- Zidentyfikowano potrzebę rozwoju wsparcia psychologicznego i terapeutycznego, w tym terapii rodzinnej oraz mediacji społecznych;
- Wskazywano na brak odpowiednich placówek terapeutycznych oraz niedostateczną infrastrukturę dla osób niesamodzielnych i z niepełnosprawnościami;
- Pracownicy instytucji gminnych zwracają uwagę na konieczność rozwoju usług wspierających seniorów, w tym działań przeciwdziałających samotności, izolacji, braku więzi z rodziną oraz wykluczeniu społecznemu;
- W gminie zauważalny jest niedobór wykwalifikowanej kadry, szczególnie w zawodach takich jak psycholog, asystent rodziny czy opiekun środowiskowy;
- Pracownicy instytucji podkreślają wysokie obciążenie obowiązkami, co wpływa na jakość świadczonych usług społecznych;
- Obecne zasoby kadrowe OPS-u są oceniane jako raczej niewystarczające w stosunku do potrzeb mieszkańców;
- Wskazano na potrzebę zwiększenia zatrudnienia w obszarze usług społecznych, szczególnie w zakresie opieki środowiskowej i wsparcia osób niesamodzielnych;
- Pracownicy deklarują chęć uczestnictwa w szkoleniach i warsztatach poświęconych deinstytucjonalizacji, zarówno w formie stacjonarnej, jak i zdalnej;
- Największe bariery we wdrażaniu deinstytucjonalizacji stanowią niedostateczne środki finansowe, brak odpowiedniej infrastruktury oraz ograniczona współpraca międzyinstytucjonalna;
- Istotną potrzebą jest rozwój narzędzi do monitorowania i oceny jakości usług społecznych oraz wsparcie w zakresie planowania strategicznego;
- Postulowano również powołanie koordynatora usług społecznych oraz rozwój centrów opiekuńczo-mieszkalnych dla osób niesamodzielnych;
- Wskazano na konieczność wzmocnienia współpracy z organizacjami pozarządowymi, które mogą wspierać proces przejścia od opieki instytucjonalnej do środowiskowej;
- Pracownicy wyrażają pozytywne nastawienie do procesu deinstytucjonalizacji, jednak jego skuteczne wdrożenie wymaga zwiększenia zasobów ludzkich, finansowych i infrastrukturalnych.

5.4. Diagnoza w zakresie najbliższych kręgów wsparcia osób

Najbliższe kręgi wsparcia – rodzina, sąsiedzi i lokalna społeczność – pełnią kluczową rolę w codziennym funkcjonowaniu osób starszych, osób z niepełnosprawnościami oraz dzieci z niepełnosprawnościami. Analiza zgromadzonych opinii wskazuje, że mieszkańcy w zdecydowanej większości postrzegają rodzinę jako podstawowe i najważniejsze źródło wsparcia. To właśnie najbliżsi członkowie rodziny – małżonkowie, dzieci, wnuki lub rodzeństwo – najczęściej udzielają pomocy w codziennych czynnościach, opiece zdrowotnej, organizacji transportu czy kontaktach z instytucjami. W wielu wypowiedziach podkreślano, że bez zaangażowania rodziny funkcjonowanie osób wymagających wsparcia byłoby znacznie utrudnione, a w niektórych przypadkach wręcz niemożliwe.

Drugim istotnym kręgiem wsparcia są sąsiedzi oraz bliscy znajomi, którzy w mniejszych społecznościach często pełnią rolę uzupełniającą wobec rodziny. Pomoc sąsiedzka przybiera najczęściej formę drobnych, doraźnych działań – zrobienia zakupów, dowiezienia do lekarza, wsparcia w nagłej sytuacji czy po prostu rozmowy i towarzystwa. Z analizy odpowiedzi wynika jednak, że intensywność i trwałość tych relacji bywa zróżnicowana – w niektórych miejscowościach więzi sąsiedzkie pozostają silne i naturalne, natomiast w innych obserwuje się ich osłabienie, szczególnie wśród osób starszych mieszkających samotnie. Wskazywano także, że pomoc sąsiedzka częściej występuje na terenach wiejskich niż w bardziej zurbanizowanych częściach gminy.

Respondenci podkreślali również znaczenie lokalnej społeczności oraz instytucji publicznych – takich jak ośrodki pomocy społecznej, kluby seniora, szkoły czy organizacje pozarządowe – które wspierają osoby potrzebujące i ich rodziny. Wskazywano jednak, że ich rola mogłaby być bardziej widoczna i lepiej skoordynowana z działaniami podejmowanymi przez rodzinę. Część mieszkańców zwracała uwagę na potrzebę rozwoju inicjatyw integrujących społeczność lokalną, które sprzyjałyby budowaniu więzi międzyludzkich, zaufania i wzajemnej odpowiedzialności. Pojawiały się też postulaty dotyczące zwiększenia dostępności działań edukacyjnych i profilaktycznych w zakresie opieki nad osobami zależnymi oraz promowania idei wolontariatu sąsiedzkiego.

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”
Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

Najbliższe kręgi wsparcia odgrywają kluczową rolę w systemie pomocy społecznej na poziomie lokalnym. Choć główny ciężar opieki nadal spoczywa na rodzinie, to coraz wyraźniej zauważalna jest potrzeba wzmacniania solidarności sąsiedzkiej oraz aktywizowania społeczności lokalnych w duchu współodpowiedzialności za osoby potrzebujące.

Podsumowanie potrzeb najbliższych kręgów wsparcia:

- Rodzina stanowi podstawowy i najczęściej wykorzystywany krąg wsparcia w opiece nad osobami starszymi, z niepełnosprawnościami oraz dziećmi wymagającymi szczególnej troski;
- Pomoc rodzinna koncentruje się głównie na codziennych obowiązkach, opiece zdrowotnej i wsparciu emocjonalnym, jednak obciążenie opiekunów rodzinnych często przekracza ich możliwości;
- Wspólnoty sąsiedzkie i relacje międzyludzkie odgrywają istotną, choć zróżnicowaną rolę – w niektórych środowiskach więzi są silne, w innych wymagają odbudowania i wzmocnienia;
- Lokalne instytucje i organizacje pozarządowe są postrzegane jako ważne uzupełnienie wsparcia rodzinnego, ale ich działania powinny być lepiej skoordynowane i bardziej dostępne;
- Istnieje potrzeba rozwijania inicjatyw integrujących społeczność lokalną oraz promujących wzajemną pomoc i solidarność międzypokoleniową;
- Należy rozważyć wprowadzenie lub rozszerzenie programów wspierających opiekunów rodzinnych, w tym opieki wytchnieniowej i poradnictwa psychologicznego;
- Wskazane jest promowanie i organizowanie wolontariatu sąsiedzkiego oraz lokalnych sieci samopomocowych, które mogą skutecznie uzupełniać działania instytucjonalne;
- Potrzeba wzmacniania edukację społeczną w zakresie dostępnych form wsparcia, aby zwiększyć świadomość mieszkańców i zachęcać do aktywnego uczestnictwa w życiu lokalnej społeczności.

Województwo Podkarpackie - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie

ul. Hetmańska 9, 35-045 Rzeszów tel. 17 747 06 00 fax. 17 747 06 01 e-mail: sekretariat@rops.rzeszow.pl www.rops.rzeszow.pl

Województwo Podkarpackie

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

6. Analiza potrzeb

Niniejszy podrozdział przedstawia kluczowe informacje o potrzebach wybranych grup docelowych, czyli odbiorców usług społecznych, w kontekście procesu deinstytucjonalizacji. Co istotne opracowany został w oparciu o liczne źródła i metody badawcze.

Proces deinstytucjonalizacji, polegający na stopniowym przechodzeniu od opieki instytucjonalnej do opieki środowiskowej, wymaga szczegółowego zrozumienia potrzeb poszczególnych grup społecznych oraz ich najbliższego otoczenia. W niniejszym rozdziale dokonano diagnozy sytuacji wybranych grup docelowych – osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, osób w kryzysie bezdomności, osób w kryzysie zdrowia psychicznego oraz rodzin z dziećmi.

6.1. Obecnie realizowane usługi i formy wsparcia

Osoby starsze

Osoby starsze w gminie Padew Narodowa mogą liczyć na wsparcie w zakresie podstawowych potrzeb opiekuńczych oraz pomocy w sytuacjach kryzysowych. Kluczowe formy wsparcia to:

1. Opieka rodzinna - nieformalna (świadczona przez członków rodziny)
2. Pomoc sąsiedzka
3. Praca socjalna

W sytuacjach wymagających opieki całodobowej, Ośrodek Pomocy Społecznej kieruje osoby starsze do Domów Pomocy Społecznej znajdujących się poza gminą oraz opłaca ich pobyt.

Osoby z niepełnosprawnościami i w kryzysie zdrowia psychicznego

Dla osób z niepełnosprawnościami i w kryzysie zdrowia psychicznego dostępne są formy wsparcia podobne do tych oferowanych seniorom, co odzwierciedla ich specyficzne potrzeby:

1. Opieka rodzinna - nieformalna (świadczona przez członków rodziny)
2. Pomoc sąsiedzka
3. Praca socjalna

Województwo Podkarpackie - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie

ul. Hetmańska 9, 35-045 Rzeszów tel. 17 747 06 00 fax. 17 747 06 01 e-mail: sekretariat@rops.rzeszow.pl www.rops.rzeszow.pl

W razie potrzeb OPS kieruje osoby i opłaca ich pobyt w Domach Pomocy Społecznej mieszczących się poza gminą.

Osoby w kryzysie bezdomności

W gminie Padew Narodowa osoby w kryzysie bezdomności otrzymują pomoc poprzez zapewnienie im opieki w placówkach poza terenem jednostki. Koszty pobytu częściowo pokrywa gmina, częściowo osoba.

1. Praca socjalna

Rodziny z dziećmi

Rodziny z dziećmi w gminie Padew Narodowa korzystają z usług wspierających rozwój dzieci oraz integrację społeczną rodzin. Oferowane formy wsparcia to:

1. Oddziały przedszkolne
2. Praca socjalna

6.2. Diagnoza usług deficytowych

Diagnoza potrzeb w zakresie nierealizowanych usług lub usług realizowanych w niewystarczającym zakresie na poziomie lokalnym wskazuje, iż brak:

- Placówek zapewniających opiekę nad dziećmi do lat 3
- Dziennych domów pobytu, placówek wsparcia dziennego świetlice środowiskowe
- Wystarczającego dostępu do lekarzy specjalistów
- Usług w obszarze zdrowia psychicznego oraz działań informacyjnych i edukacyjnych
- Większej liczby Asystentów osób z niepełnosprawnościami
- Większej liczby Asystentów osób starszych
- Większej liczby Asystentów rodziny
- Wsparcia psychologicznego dla opiekunów osób wymagających codziennego wsparcia
- Opieki wytchnieniowej
- Transportu od drzwi do drzwi

6.3. Diagnoza potrzeb kadrowych i profesji społecznych

Pracownicy OPS wskazują, iż barierami, które w realizacji usług społecznych w gminie są:

1. Niedostateczne środki finansowe
2. Brak wystarczającej liczby pracowników
3. Brak odpowiednich placówek i infrastruktury

4. Brak odpowiedniego transportu

Potrzeby personelu (kadry) świadczącej usługi społeczne:

- Szkolenia specjalistyczne dla pracowników
- Braki kadrowe w zakresie asystentów rodziny i asystentów osób z niepełnosprawnościami
- Brak lekarzy specjalistów, rehabilitantów i psychologów
- Wiedza pracowników OPS o deinstytucjonalizacji jest obecnie zaawansowana, niemniej podkreślają oni chęć edukacji w tej tematyce
- Jako najefektywniejsze sposoby zdobywania wiedzy w tematyce deinstytucjonalizacji pracownicy OPS szkolenia i warsztaty zdalne, platformy e-learningowe i dostęp do materiałów edukacyjnych i literatury specjalistycznej.
- Pracownicy OPS doświadczają opór wobec zmiany wśród beneficjentów oraz brak świadomości społecznej dotyczącej deinstytucjonalizacji

Celem skutecznego wdrożenia LPDI kadra wskazuje, iż zasadnym byłoby:

- Zwiększenie zasobów kadrowych
- Dodatkowe finansowanie
- Wsparcie w zakresie szkoleń dla personelu
- Wsparcie w zakresie planowania strategicznego
- Narzędzia do monitorowania i oceny usług
- Wsparcie w zakresie nawiązywania partnerstw z innymi instytucjami
- Zasoby infrastrukturalne, w tym dodatkowe pomieszczenia

6.4. Przyczyny nierealizowania usług społecznych

Główną przyczyną nierealizowania usług społecznych są ograniczone środki na finansowanie usług społecznych, a także ograniczenia transportowe i kadrowe. Jednym z ograniczeń są ponadto uwarunkowania demograficzne i lokalizacyjne gminy.

7. Część programowa

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych, podobnie jak każdy dokument strategiczny, określa główny cel, który jest realizowany poprzez cele szczegółowe i składające się na nie kierunki działań lub konkretne propozycje działań. Cele szczegółowe wyznaczono wedle obszarów tematycznych dotyczących kolejno: osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, osób w kryzysie bezdomności i zagrożonych bezdomnością, osób w kryzysie zdrowia psychicznego i rodzin z dziećmi. Dodatkowo wyznaczono cele horyzontalne, które stanowią ogólne kierunki interwencji dla gminy, wspierające oraz warunkujące skuteczną realizację celów szczegółowych.

Cel ogólny

Rozwój lokalnego, środowiskowego systemu usług społecznych w Gminie Padew Narodowa, zapewniającego wsparcie dostosowane do indywidualnych potrzeb mieszkańców, wzmacniające ich samodzielność, integrację społeczną oraz podnoszącego jakość życia.

Cele przekrojowe (horyzontalne)

Cele przekrojowe, zwane również horyzontalnymi, to kluczowe obszary, które mają na celu wsparcie realizacji działań i celów szczegółowych w różnych aspektach polityki społecznej, zdrowotnej i edukacyjnej. W przypadku gminy Padew Narodowa, cele horyzontalne stanowią fundament dla zapewnienia spójności i synergii pomiędzy poszczególnymi inicjatywami, które są realizowane na poziomie lokalnym. Działania ukierunkowane są na rozwijanie współpracy międzyinstytucjonalnej oraz koordynację usług społecznych, a także na usprawnianie funkcjonowania administracji publicznej, co przyczynia się do podnoszenia jakości życia mieszkańców.

Cele przekrojowe stanowią podstawę dla skutecznego wprowadzania zmian w zakresie wsparcia społecznego, zdrowotnego, edukacyjnego oraz infrastrukturalnego,

obejmując wszystkie grupy społeczne, w tym osoby starsze, dzieci, osoby z niepełnosprawnościami, rodziny oraz inne osoby w trudnej sytuacji życiowej. Ich realizacja sprzyja budowaniu zrównoważonego i inkluzywnego rozwoju, odpowiadającego na potrzeby lokalnej społeczności, w tym poprawie jakości usług publicznych oraz dostępności do niezbędnego wsparcia.

Cel przekrojowy 1	Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dotyczących dostępnych usług społecznych, mających na celu zwiększanie świadomości mieszkańców oraz upowszechnianie środowiskowych form wsparcia.
Cel przekrojowy 2	Rozwijanie lokalnych grup i kręgów wsparcia, jako form wspólnotowego działania wzmacniającego poczucie przynależności, samodzielność i aktywność społeczną uczestników.
Cel przekrojowy 3	Wzmacnianie współpracy międzysektorowej poprzez rozwijanie partnerstw instytucji publicznych, organizacji pozarządowych i podmiotów prywatnych, w celu zapewnienia spójnego i skoordynowanego systemu wsparcia odpowiadającego na różnicowane potrzeby mieszkańców.
Cel przekrojowy 4	Wzmacnianie kompetencji i świadomości w obszarze zdrowia psychicznego poprzez zapewnienie rodzinom, opiekunom, osobom starszym oraz innym grupom wymagającym wsparcia dostępu do szkoleń, poradnictwa i wsparcia psychologicznego realizowanego w środowisku lokalnym

Obszar 1	Osoby starsze					
Cel szczegółowy 1	Zbudowanie skutecznego, efektywnego i trwałego systemu świadczącego usługi społeczne dla osób starszych, zapewniającego zwiększenie jakości życia oraz umożliwiającego im godne i aktywne życie w lokalnej społeczności					
	Nr działania	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/podmioty odpowiedzialne	Koszt	Źródło/-a finansowania
	1.	Rozwój i wsparcie działalności usług społecznych w trybie dziennym skierowanych do seniorów np. Klubu Senior+,Dziennego Domu Seniora	Do 2030 roku	GminaPadew Narodowa, OPS w Padwi Narodowej inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	2.	Dążenie do wdrożeniai rozwoju usług transportowych dla seniorów typu door to door	Do 2030 roku	Gmina Padew Narodowa, OPS w Padwi Narodowej i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	3.	Rozwój usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania	Do 2030 roku	Gmina Padew Narodowa, OPS w Padwi Narodowej i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	4.	Rozwój usług z zakresu wsparcia psychologicznego dla osób starszych	Do 2030 roku	Gmina Padew Narodowa, OPS w Padwi Narodowej i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne

	5.	Rozwój i realizacja usług asystenckich dla seniorów	Do 2030 roku	Gmina Padew Narodowa, OPS w Padwi Narodowej i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	6.	Dążenie do rozwoju rozwiązań z zakresu mobilnego, internetowego i telefonicznego wsparcia	Do 2030 roku	Gmina Padew Narodowa, OPS w Padwi Narodowej, NGO, ośrodki zdrowia i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	7.	Wsparcie rodziny i osób pełniących opiekę nad osobą starszą poprzez uruchomienie i rozwój opieki wytchnieniowej	Do 2030 roku	Gmina Padew Narodowa, OPS w Padwi Narodowej i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	8.	Dążenie do zapewniania wsparcia psychologicznego i informacyjnego dla opiekunów osób starszych	Do 2030 roku	Gmina Padew Narodowa, OPS w Padwi Narodowej i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	9.	Aktywizacja i włączanie seniorów w życie kulturalne i społeczne gminy np. utworzenie Rady Seniorów	Do 2030 roku	Gmina Padew Narodowa, OPS w Padwi Narodowej, NGO, ośrodki zdrowia i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
Obszar 2	Osoby z niepełnosprawnościami					
Cel szczegółowy 2	Stworzenie warunków do korzystania przez osoby z niepełnosprawnościami z wysokiej jakości usług w środowisku lokalnym,					

umożliwiających rozwój ich potencjału oraz pełne uczestnictwo w życiu społecznym

	Nr działania	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/podmioty odpowiedzialne	Koszt	Źródło/-a finansowania
	10.	Rozwój usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania	Do 2030 roku	Gmina Padew Narodowa, OPS w Padwi Narodowej i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	11.	Informowanie osób z niepełnosprawnościami o możliwych formach wsparcia, w szczególności o dostępie do asystentury oraz dążenie do rozwoju usług asystenckich	Do 2030 roku	Gmina Padew Narodowa, OPS w Padwi Narodowej i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	12.	Dążenie do zapewnienia dostępu usług z zakresu wsparcia psychologicznego dla osób z niepełnosprawnościami	Do 2030 roku	Gmina Padew Narodowa, OPS w Padwi Narodowej i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	13.	Dążenie do zapewnienia usług transportowych dla osób z niepełnosprawnościami typu door to door	Do 2030 roku	Gmina Padew Narodowa, OPS w Padwi Narodowej i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	14.	Wsparcie rodziny i osób pełniących opiekę poprzez uruchomienie opieki	Do 2030 roku	Gmina Padew Narodowa, OPS w Padwi Narodowej i inni	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne

		wytchnieniowej		realizatorzy		
	15.	Dążenie do zapewnienia wsparcia psychologicznego i informacyjnego dla opiekunów osób wymagających wsparcia	Do 2030 roku	Gmina Padew Narodowa, OPS w Padwi Narodowej i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	16.	Dążenie do aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami	Do 2030 roku	Gmina Padew Narodowa, OPS w Padwi Narodowej i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	17.	Likwidacja barier architektonicznych i komunikacyjnych na obszarze gminy	Do 2030 roku	Gmina Padew Narodowa, OPS w Padwi Narodowej i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
Obszar 3	Osoby w kryzysie bezdomności i zagrożone bezdomnością					
Cel szczegółowy 3	Stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności oraz osób zagrożonych bezdomnością, zapewniającego im godne życie					
	Nr działania	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/podmioty odpowiedzialne	Koszt	Źródło/-a finansowania
	18.	Świadczenie pracy socjalnej dla osób w kryzysie bezdomności oraz osób zagrożonych bezdomnością	Do 2030 roku	Gmina Padew Narodowa, OPS w Padwi Narodowej i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	19.	Monitorowanie potrzeb	Do 2030	Gmina Padew	<i>Do</i>	Środki własne gminy

		dostępu do mieszkań socjalnych i komunalnych	roku	Narodowa, OPS w Padwi Narodowej i inni realizatorzy	<i>uzupełnienia</i>	fundusze europejskie, krajowe i inne
	20.	Aktywizacja osób bezrobotnych we współpracy np. z Powiatowym Urzędem Pracy	Do 2030 roku	Gmina Padew Narodowa, OPS w Padwi Narodowej i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	21.	Monitorowanie sytuacji osób w kryzysie bezdomności, zwłaszcza w okresie jesienno- zimowym (np. we współpracy z policją)	Do 2030 roku	Gmina Padew Narodowa, OPS w Padwi Narodowej i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	22.	Zapewnienie schronienia osobom tego wymagającym (również poprzez umowy z instytucjami spoza gminy)	Do 2030 roku	Gmina Padew Narodowa, OPS w Padwi Narodowej i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
Obszar 4	Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego					
Cel szczegółowy 4	Rozwój środowiskowych form wsparcia, które umożliwią osobom w kryzysie zdrowia psychicznego korzystanie z usług dostosowanych do ich potrzeb, a także rozwój umiejętności życiowych					
	Nr działania	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/podmioty odpowiedzialne	Koszt	Źródło/-a finansowania
	23.	Rozwój usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z	Do 2030 roku	Gmina Padew Narodowa, OPS w Padwi Narodowej i	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie,

		zaburzeniami psychicznymi świadczonych w miejscu zamieszkania		inni realizatorzy		krajowe i inne
	24.	Wsparcie rodziny i osób pełniących opiekę poprzez uruchomienie opieki wytchnieniowej	Do 2030 roku	Gmina Padew Narodowa, OPS w Padwi Narodowej i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	25.	Wsparcie szkoleniowe, specjalistyczne, psychologiczne i informacyjne dla opiekunów osób wymagających wsparcia	Do 2030 roku	Gmina Padew Narodowa, OPS w Padwi Narodowej i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	26.	Dążenie do wdrożenia wsparcia i poradnictwa psychoterapeutycznego i psychiatrycznego w gminie stacjonarnie lub online	Do 2030 roku	Gmina Padew Narodowa, OPS w Padwi Narodowej i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	27.	Zwiększanie świadomości społecznej na temat istotności zdrowia psychicznego oraz promowanie działań profilaktycznych w tym obszarze	Do 2030 roku	Gmina Padew Narodowa, OPS w Padwi Narodowej i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne

Obszar 5	Rodziny z dziećmi					
Cel szczegółowy 5	Wsparcie jakości życia rodzin poprzez dostęp do lokalnych, elastycznych usług społecznych					
	Nr działania	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/podmioty odpowiedzialne	Koszt	Źródło/-a finansowania
	28.	Dążenie do tworzenia oraz rozwoju systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego np. typu klubik dziecięcy, żłobek	Do 2030 roku	Gmina Padew Narodowa, OPS w Padwi Narodowej i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	29.	Rozwój oferty i tworzenie warunków do aktywnego spędzania wolnego czasu dla rodzin z dziećmi i młodzieży	Do 2030 roku	Gmina Padew Narodowa, OPS w Padwi Narodowej i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	30.	Organizowanie i wspieranie różnorodnych form pomocy społecznej, w tym np. świetlic socjoterapeutycznych, oddziałów dziennych, ośrodków wsparcia czy warsztatów terapii zajęciowej	Do 2030 roku	Gmina Padew Narodowa, OPS w Padwi Narodowej i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	31.	Zapewnienie dostępu do usług psychologicznych i terapeutycznych w szkołach i poza nimi	Do 2030 roku	Gmina Padew Narodowa, OPS w Padwi Narodowej i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne

32.	Dążenie do rozwoju i utrzymania wsparcia rodziny poprzez działania asystenta rodziny	Do 2030 roku	Gmina Padew Narodowa, OPS w Padwi Narodowej i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
-----	--	--------------	---	------------------------	--

8. Źródła finansowania wdrożenia i realizacji planu

Realizacja lokalnego planu deinstytucjonalizacji usług społecznych (LPDI) wymaga stabilnych i zróżnicowanych źródeł finansowania, które umożliwią wdrożenie nowych form wsparcia oraz przekształcenie istniejących instytucji w kierunku bardziej zindywidualizowanych, środowiskowych usług. Niniejszy rozdział nie dotyka w sposób szczegółowy analizy kosztów realizacji planu, natomiast wskazuje przede wszystkim możliwe źródła finansowania, o które ubiegać się może gmina, aby realizować wytyczne w niniejszym Planie kierunki działań.

Poniżej przedstawiono kluczowe źródła finansowania, które mogą zostać wykorzystane na poziomie lokalnym:

1. Środki własne jednostek samorządu terytorialnego (JST)

Jednostki samorządu terytorialnego jako kluczowi realizatorzy polityki społecznej na poziomie lokalnym, powinny zapewnić finansowanie z budżetów własnych.

- Finansowanie bieżące: np. utrzymanie funkcjonowania mieszkań wspomaganych, organizacja usług opiekuńczych czy dziennych form wsparcia, rozwój nowych usług środowiskowych (np. usługi sąsiedzkie, teleopieka).
- Wkład własny do projektów unijnych: JST mogą wykorzystać środki własne jako wkład wymagany do projektów konieczny przy projektach finansowanych m.in. z EFS+, EFRR, Funduszu Solidarnościowego, PFRON i Interreg.
- Tworzenie rezerw celowych: w budżetach lokalnych mogą być tworzone rezerwy na realizację działań wynikających z LPDI, co umożliwi lepsze planowanie wydatków.

2. Fundusze europejskie i krajowe

Deinstytucjonalizacja usług społecznych jest jednym z priorytetów Unii Europejskiej i polityki społecznej w Polsce, co zapewnia szeroki dostęp do funduszy wspierających tego typu działania.

a) Fundusze europejskie 2021–2027

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

- Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+): finansowanie działań wspierających aktywizację społeczną, integrację zawodową, rozwój usług opiekuńczych oraz wsparcie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR): wspieranie inwestycji infrastrukturalnych, takich jak tworzenie mieszkań wspomaganych, dziennych domów wsparcia, placówek integracyjnych czy modernizacja i adaptacja istniejących budynków.
- Programy krajowe współfinansowane przez UE, np. Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS), Fundusze Europejskie dla Regionów czy Fundusze Norweskie.

b) Programy krajowe i dotacje ministerialne

- Programy Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej: wsparcie w ramach programów: „Opieka 75+”, „Senior+”, „Aktywni+” „Asystent Osoby Niepełnosprawnej” czy „Czas na Mieszkanie”, Program „Opieka wytchnieniowa” lub programy wspierające rodziny i pieczę zastępczą.

3. Partnerstwa publiczno-prywatne (PPP)

Partnerstwo publiczno-prywatne to model, który może skutecznie wesprzeć rozwój usług społecznych, szczególnie w zakresie inwestycji infrastrukturalnych.

W ramach partnerstwa publiczno-prywatnego można realizować działania takie jak np.:

- budowa mieszkań wspomaganych i treningowych, gdzie partner prywatny finansuje inwestycję np. w zamian za długoterminowe użytkowanie lub zarządzanie;
- zlecanie usług społecznych organizacjom pozarządowym lub przedsiębiorstwom społecznym – w ramach tego działania można wykorzystać wiedzę i doświadczenia sektora pozarządowego w realizacji usług środowiskowych.

Województwo Podkarpackie - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie

ul. Hetmańska 9, 35-045 Rzeszów tel. 17 747 06 00 fax. 17 747 06 01 e-mail: sekretariat@rops.rzeszow.pl www.rops.rzeszow.pl

Województwo Podkarpackie

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

4. Organizacje pozarządowe i fundacje

Współpraca z organizacjami pozarządowymi może być kluczowa w realizacji działań wynikających z LPDI. NGO-sy często posiadają doświadczenie, które pozwala na skuteczną realizację innowacyjnych form wsparcia. W ramach tej współpracy można np.:

- uzyskać granty i dotacje krajowe i międzynarodowe: fundacje oraz stowarzyszenia mogą ubiegać się o środki na realizację lokalnych projektów deinstytucjonalizacyjnych, np.:
 - Fundacja Batorego (granty lokalne, partycypacja);
 - Fundacja Fundusz Współpracy (Premia Społeczna – współpraca z PES);
 - Fundacja im. Stefana Kuryłowicza (projekty architektoniczne dot. przestrzeni społecznych);
 - IKEA Foundation (projekty mieszkaniowe i społeczne);
 - Open Society Foundations;
 - granty korporacyjne: Orange, Santander, PZU, BGK.

5. Środki z funduszy celowych i lokalnych inicjatyw

a) Fundusze celowe

- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON): finansowanie działań skierowanych do osób z niepełnosprawnościami, takich jak usługi asystenckie, dostępność przestrzeni publicznej czy szkolenia zawodowe.
- Fundusz Pracy: wsparcie aktywizacji zawodowej i społecznej osób korzystających z pomocy społecznej, w tym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

b) Lokalna inicjatywa społeczna

- Budżety obywatelskie: przeznaczenie części środków z budżetu obywatelskiego na projekty wspierające deinstytucjonalizację usług, np. tworzenie centrów wsparcia czy mieszkań treningowych.

- Inicjatywa lokalna: współpraca mieszkańców z gminą w realizacji usług społecznych.

6. Środki prywatne i darowizny

Darowizny od lokalnych firm, osób prywatnych czy społeczności mogą wspierać działania na rzecz deinstytucjonalizacji.

- Sponsorzy lokalni: przedsiębiorcy wspierający działalność społeczną w zamian za promocję lub korzyści wizerunkowe.
- Fundraising i kampanie społeczne: zbiórki na rzecz modernizacji placówek, zakup sprzętu czy organizację wydarzeń integracyjnych.
- Opłaty wnoszone przez korzystających

7. Środki z projektów międzynarodowych i fundacji zagranicznych

Warto poszukiwać wsparcia w organizacjach międzynarodowych, które finansują projekty społeczne.

- Fundusze ONZ i WHO: projekty wspierające poprawę zdrowia i jakości życia osób zagrożonych wykluczeniem.
- Fundacje międzynarodowe: np. Open Society Foundations, Fundacja IKEA czy Fundacja Forda, które wspierają rozwój usług społecznych na całym świecie.

8. Połączenie różnych źródeł finansowania

Skuteczne wdrożenie LPDI wymaga synergii różnych źródeł finansowania, zarówno publicznych, jak i prywatnych. Warto łączyć, w miarę możliwości, środki unijne z krajowymi i lokalnymi, wykorzystując doświadczenie organizacji pozarządowych oraz potencjał sektora prywatnego.

Podsumowanie

Dla powodzenia procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych kluczowe jest odpowiednie planowanie finansowe, obejmujące różne źródła i sposoby pozyskiwania środków. Samorządy powinny przyjąć zróżnicowane podejście, korzystając z dostępnych funduszy, współpracując z partnerami z sektora prywatnego i społecznego, a także aktywnie poszukując innowacyjnych form wsparcia

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

finansowego. Długoterminowe zaangażowanie w zapewnienie środków na deinstytucjonalizację pozwoli na budowę bardziej skutecznego i dostępnego systemu usług społecznych.

Niezwykle istotne jest również dostrzeżenie korzyści finansowych, jakie nieść może za sobą proces deinstytucjonalizacji w gminie. Może on przynieść jednostce oszczędności dzięki ograniczeniu konieczności ponoszenia kosztów pobytu mieszkańców w placówkach całodobowych, na rzecz bardziej efektywnych i elastycznych form wsparcia, takich jak usługi środowiskowe czy usługi sąsiedzkie. Dodatkowo, inwestowanie w lokalne formy wsparcia może stymulować rozwój rynku pracy w regionie, tworząc miejsca pracy dla opiekunów, terapeutów i innych specjalistów.

Województwo Podkarpackie - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie

ul. Hetmańska 9, 35-045 Rzeszów tel. 17 747 06 00 fax. 17 747 06 01 e-mail: sekretariat@rops.rzeszow.pl www.rops.rzeszow.pl

Województwo Podkarpackie

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

9. System monitorowania i oceny(ewaluacji)

Kluczowe założenia systemu monitorowania i oceny

Skuteczna realizacja Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych (LPDI) wymaga opracowania systemu monitorowania i oceny, który pozwoli na bieżące śledzenie postępów, identyfikowanie ewentualnych problemów oraz wprowadzanie niezbędnych korekt w planie. Monitoring i ocena są kluczowymi elementami zarządzania planem, ponieważ zapewniają transparentność działań oraz umożliwiają skuteczną adaptację do zmieniających się potrzeb społeczności lokalnej.

1. Monitoring – bieżąca analiza realizacji planu

Monitoring Planu opiera się na corocznych przeglądach dokumentu i wdrażanych działań. Jego funkcją jest regularna weryfikacja stopnia realizacji założonych celów oraz zapewnienie zgodności działań z aktualnymi potrzebami społeczności lokalnej i wytycznymi krajowymi oraz europejskimi poprzez monitorowanie przyjętych wskaźników.

Zakres działań:

Rekomendowane jest dokonywanie corocznych przeglądów roboczych, w ramach których dokonywana będzie:

- analiza postępów w realizacji poszczególnych działań w ramach LPDI;
- aktualizacja wskaźników i ocena, w jakim stopniu realizowane działania wspierają założone cele strategiczne;
- identyfikacja ewentualnych barier i propozycja korekt w realizowanych działaniach.

Odpowiedzialność

Realizacją monitoringu zajmuje się Ośrodek Pomocy Społecznej (OPS) jako jednostka koordynująca wdrażanie LPDI, we współpracy z innymi podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań na terenie gminy.

Harmonogram

Monitoring odbywa się corocznie, z raportem opracowywanym na koniec roku kalendarzowego przedstawiających realizację określonych wskaźników (w postaci wskazania stopnia realizacji danego wskaźnika i zaraportowania zaobserwowanej tendencji).

Narzędzia

Narzędziami niezbędnymi do przeprowadzenia monitoringu będzie przede wszystkim analiza danych zgromadzonych w bazach OPS oraz informacji dostarczanych przez partnerów i interesariuszy. Rekomendowana jest także organizacja przez OPS regularnych spotkań roboczych pozwalających na wymianę informacji i identyfikację potencjalnych obszarów wymagających uwagi.

2. Ewaluacja – strategiczna ocena długoterminowa

Ewaluacja LPDI została zaplanowana jako kluczowe narzędzie strategiczne, mające na celu ocenę skuteczności podejmowanych działań w perspektywie 5-letniej. Jest to element zapewniający systematyczne doskonalenie usług oraz dostosowanie planu do zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych.

Cel oceny

Celem prowadzonych działań jest ocena długoterminowych efektów wdrażania LPDI, w tym: skuteczności działań (czy cele zostały osiągnięte?) i efektywności (czy zasoby zostały właściwie wykorzystane?).

Zakres ewaluacji

Ewaluacja obejmuje szeroką analizę wskaźników osiągnięcia celów, konsultacje z interesariuszami oraz przegląd doświadczeń z realizacji działań. Wynikiem powinien być raport z rekomendacjami dla przyszłych aktualizacji LPDI.

Harmonogram

Ewaluacja przeprowadzana jest co pięć lat – dzięki temu możliwa jest ocena zarówno bieżących działań, jak i ich wpływu w dłuższej perspektywie.

Narzędzia ewaluacji

Województwo Podkarpackie - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie

ul. Hetmańska 9, 35-045 Rzeszów tel. 17 747 06 00 fax. 17 747 06 01 e-mail: sekretariat@rops.rzeszow.pl www.rops.rzeszow.pl

Ewaluacja LPDI jest kluczowym procesem, który pozwala na ocenę skuteczności działań podejmowanych w ramach lokalnej polityki społecznej. Wśród podstawowych narzędzi wykorzystywanych w ewaluacji LPDI znajdują się: 1) analiza wskaźników, która pozwoli ocenić stopień realizacji założonych celów LPDI oraz efektywność działań; 2) badania z interesariuszami - ankiety i wywiady z beneficjentami oraz pracownikami umożliwią zebranie opinii na temat jakości usług oraz ich wpływu na życie mieszkańców, co pozwoli na dostosowanie działań do ich rzeczywistych potrzeb; 3) przegląd dokumentacji, raportów i sprawozdań związanych z realizacją LPDI, co dostarczy danych o wykorzystaniu zasobów oraz pomoże ocenić efektywność finansową i organizacyjną działań.

Harmonogram i częstotliwość działań w ramach systemu monitoringu i oceny

1. Roczne przeglądy robocze:

- analiza wskaźników, bieżące dostosowywanie działań do zmieniających się potrzeb i warunków
- publikacja krótkich raportów z rekomendacjami i podsumowaniem postępów

2. Pięcioletnia ewaluacja, czyli:

- kompleksowa analiza skuteczności i efektywności realizacji LPDI
- konsultacje społeczne oraz analiza zgodności z wytycznymi strategicznymi

Zaangażowanie interesariuszy w proces monitorowania

Efektywny system monitorowania i oceny wymaga współpracy i partnerstwa różnych interesariuszy działających na obszarze gminy, zatem w ramach systemu monitorowania realizacji planu włączeni będą następujące grupy interesariuszy:

- władze gminy – odpowiedzialne za nadzorowanie realizacji planu oraz zapewnienie środków na monitoring;
- przedstawiciele jednostek organizacyjnych gminy odpowiedzialnych za świadczenie usług społecznych;
- zespół roboczy ds. opracowania, wdrażania i monitorowania LPDI;
- inne podmioty realizujące usługi społeczne na terenie gminy – organizacje pozarządowe, przedsiębiorstwa społeczne oraz inne instytucje odpowiedzialne za wdrażanie konkretnych działań;

- beneficjenci usług – opinie i doświadczenia użytkowników usług społecznych są kluczowe dla oceny ich jakości i skuteczności;
- społeczność lokalna – mieszkańcy gminy powinni być informowani o realizacji LPDI, co pozwala na zwiększenie ich zaangażowania i akceptacji dla podejmowanych działań.

Kluczową grupą w tym zestawieniu jest Zespół Roboczy ds. opracowania, wdrażania i monitorowania LPDI, który aktywnie uczestniczył w projektowaniu niniejszego dokumentu oraz go opiniował.

Wskaźniki monitoringu

Wskaźniki te są mierzalne, konkretne i pozwalają na ocenę postępów w realizacji LPDI, zostały opracowane wspólnie z Gminnym Zespołem ds. Opracowania Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych.

Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa (11.2025)	Wartość docelowa do 2030 (minimalna)	Oczekiwania tendencja do 2030 roku (malejąca/stabilna/wzrostowa)	Źródło danych
Liczba osób, które poprzez wdrożenie usług zostały utrzymane w środowisku zamieszkania	Liczba osób	0	3	wzrostowa	Dane własne OPS
Liczba osób objętych usługą transportową	Liczba osób	0	8	stabilna	Dane własne UG
Utworzenie świetlicy dla dzieci i młodzieży	Liczba osób	0	3	stabilna	Dane własne OPS
Liczba wydarzeń/aktywności	Liczba wydarzeń	0	3	wzrostowa	Dane własne

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

ości skierowanych do seniorów rocznie	ń				e OPS
Liczba osób korzystających z usług asystenckich	Liczba osób	0	4	wzrostowa	Dane własne OPS
Liczba mieszkańców korzystających z indywidualnej pomocy psychologicznej udzielanej przez specjalistów zatrudnionych przez gminę	Liczba osób	0	2	wzrostowa	Dane własne OPS

Województwo Podkarpackie - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie

ul. Hetmańska 9, 35-045 Rzeszów tel. 17 747 06 00 fax. 17 747 06 01 e-mail: sekretariat@rops.rzeszow.pl www.rops.rzeszow.pl

Województwo Podkarpackie

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

10. Spis rysunków i tabel

Spis rysunków

Rysunek nr 1. Lokalizacja gminy Padew Narodowa na tle województwa podkarpackiego	12
Rysunek nr 2. Liczba ludności gminy Padew Narodowa w latach 2004 - 2024 (stan na 31 grudnia).....	13
Rysunek nr 3. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w gminie Padew Narodowa	19
Rysunek nr 4. Gospodarstwa domowe i osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie Padew Narodowa w latach 2013-2023	19
Rysunek nr 5. Korzystający z pomocy społecznej w gminie	20
Rysunek nr 6. Liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych	21
Rysunek nr 7. Dane metryczkowe ankietowanych mieszkańców gminy Padew Narodowa.....	30
Rysunek nr 8. Stan gospodarstw domowych ankietowanych mieszkańców gminy Padew Narodowa	31
Rysunek nr 9. Grupy społeczne, które mają największe trudności w życiu codziennym w gminie Padew Narodowa według ankietowanych.....	32
Rysunek nr 10. Ocena dostępności usług społecznych w gminie Padew Narodowa według ankietowanych.....	33
Rysunek nr 11. Czynniki, które najczęściej utrudniają mieszkańcom gminy Padew Narodowa korzystanie z usług społecznych.....	34
Rysunek nr 12. Najważniejsze usługi społeczne dla mieszkańców gminy Padew Narodowa.....	35
Rysunek nr 13. Zmiany w celu ułatwienia korzystania z usług społecznych w gminie Padew Narodowa według ankietowanych.....	36
Rysunek nr 14. Ocena korzystności deinstytucjonalizacji dla poszczególnych grup w gminie Padew Narodowa przez mieszkańców.....	38

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

Rysunek nr 15. Najcenniejsze formy wsparcia według ankietowanych w gminie Padew
Narodowa..... 39

Spis tabel

Tabela 1. Korzystający ze świadczeń rodzinnych w gminie Padew Narodowa w latach
2013-2024 23

Tabela 2. Wysokość kwoty świadczeń rodzinnych i zasiłków pielęgnacyjnych w gminie
Padew Narodowa w latach 2013- 2024..... 23

Tabela 3. Wydatki na świadczenia wychowawcze w gminie Padew Narodowa w latach
2017 - 2023..... 24

